časopis gréckokatolíckej cirkvi · 37. ročník · 22. číslo · 23.10.2005 · 15 Sk/Kč

slovo

Kňazská vysviacka v Košiciach

Dedičstvo a budúcnosť - jubileum v Prešove

„Idem, aby som sa stal svätým“

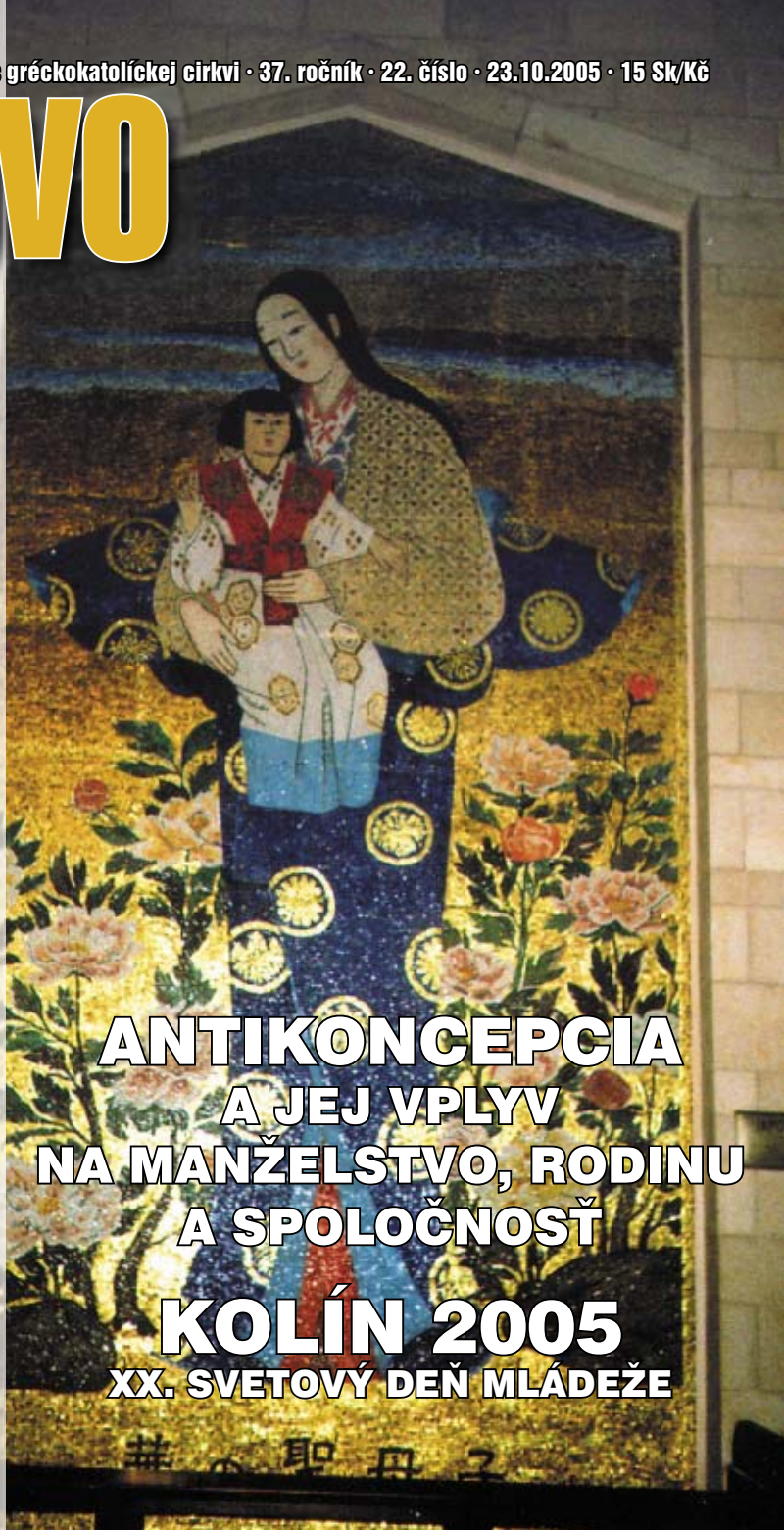

ANTIKONCEPCIA A JEJ VPLYV NA MANŽELSTVO, RODINU A SPOLOČNOSŤ

KOLÍN 2005

XX. SVETOVÝ DEŇ MLÁDEŽE

ÚVODNÍK

ThDr. Ľubomír Petrík, PhD.
kancelár a riaditeľ BÚ v Prešove
a odborný asistent na GTF PU

Nestretli ste sa už aj vy s niektorými nesprávnymi prejavmi mariánskej úcty? Možno som zaťal do živého, ale verte, nechcem vás pohoršiť. Naopak, tento úvodník je o mariánskej úcte, veď je ružencový mesiac október. Aké prejavy mám konkrétne na mysli? Predovšetkým to, keď sa Panne Márii pripisuje akoby väčšia láska a milosrdenstvo ako Bohu (napríklad modlitba svätého ruženca počas svätej liturgie). Viem, že láska je nad všetkým. Aj to, že Boh môže prijať aj takúto úctu, ak nevychádza zo zlého úmyslu, ale, práve naopak, z toho najlepšieho a niekedy možno aj z nevedomosti. V žiadnom prípade by nebolo namieste ani v súlade s Božím slovom odsudzovať tých, ktorí takto nesprávne prejavujú mariánsku úctu. Ale predsa vás pozývam poznávať pravdu, ktorá oslobodzuje. Prosím vás, prečítajte si nielen nasledujúci príbeh, ale aj slová, ktoré nasledujú po ňom.

„Nachádzame sa v raji. Ježiš vstáva zo svojho trónu, aby sa pozrel do čakárne; chce vidieť, či je všetko v poriadku. Zdá sa mu však, že je tam až príliš mnoho ľudí. Ide za svätým Petrom a hovorí mu - Milý Peter, tak sme sa ale nedohodli! Áno, dobrých máš púšťať, ale tu je množstvo ľudí, ktorí nikdy nešli na liturgiu, ktorí preklínali a porobili všetko možné. Svätý Peter skláňa hlavu a hovorí - Vieš, Pane, že som spoľahlivý človek. Určité typy u mňa neprejdú, pred nimi zatváram nebeskú bránu. Ale čo pomôže všetko zamykanie, keď neustále prichádza tvoja Matka, otvára dvere a okná dokorán a všetkých vpúšťa dnu?"

Albino Luciani, neskorší pápež Ján Pavol I., však na adresu tohto príbehu, ktorý kedysi vyrozprával známy americký biskup, povedal: „Pekný príbeh, ale Pán pri tom nevyzerá práve v najlepšom svetle. Skoro by sa zdalo, akoby Ježiš, ktorý za nás zomrel na kríži a ktorý nás miluje nekonečnou láskou, bol k nám menej dobrý ako jeho Matka. Tak to ale nie je!"

„Lebo jeden je Boh a jeden prostredník medzi Bohom a ľuďmi – človek Kristus Ježiš, ktorý vydal seba samého ako výkupné za všetkých, ako svedectvo v pravom čase" (1 Tim 2, 5).

Možno vám teraz prebleskne myšľou otázka: Aké miesto v našom živote má teda Panna Mária? Opäť nechám hovoriť Albina Lucianiho: „Mária je prostrednícou medzi nami a Kristom; je najľahšou a najistejšou cestou ku Kristovi". A pápež Benedikt XVI. hovorí: „Predstavovať si Krista a Máriu v dajakom konkurenčnom vzťahu znamená obchádzať podstatný rozdiel medzi nimi. Kristus odovzdáva Jánovi, a tým aj nám svoju Matku. To nie je konkurencia, ale prehĺbenie blízkosti". Cirkev zdôrazňuje, že je potrebné správne vysvetľovať „úlohy a výsady Panny Márie, ktoré vždy súvisia s Kristom, zdrojom všetkej pravdy, svätosti a nábožnosti" (LG 67). Všímajme si aj liturgické texty a napríklad evanjelium, ktoré v našom obrade počúvame na mariánske sviatky.

Skutočná úcta Cirkvi k Márii privádza veriacich ku Kristovi, aby sa mu klaňali „v Duchu a pravde". Teda legitímna mariánska úcta nezatieňuje Krista, ale, naopak, vrhá ešte viac svetla na jeho milujúcu tvár. Nádherne to vidíme na ikonách Presvätej Bohorodičky, kde Mária rukou ukazuje na Krista. A v dvadsiatich desiatkoch svätého ruženca nenájdeme ani jeden, ktorý by nebol naviazaný na Boha – Ježiša Krista. Terajší Svätý Otec pomenúva túto modlitbu ako mariánsku „s tajomstvami života Ježiša Krista", ktorá „upokojuje a oslobodzuje dušu a poskytuje jej vyhliadku na Boha". Povedzte, nie je to krásne? Modlitbou svätého ruženca sa stále viac približujeme ku Kristovi, lebo nás vedie Mária, cez ktorej vernosť Božiemu slovu sa Kristus mohol priblížiť človeku. „On, hoci má božskú prirodzenosť, nepridŕžal sa svojej rovnosti s Bohom, ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľuďom; a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka" (Flp 2, 6-7). Toto tajomstvo sa zrealizovalo práve cez Máriu.

Áno, cez vernosť a poslušnosť Božiemu slovu sa stala Bohorodičkou. Preto je blahoslavená vo všetkých pokoleniach. „A blahoslavená je tá, ktorá uverila, že sa splní, čo jej povedal Pán" (Lk 1, 45). Blahoslavená, lebo uverila v uskutočnenie a naplnenie Božieho slova, ktoré počúvala a zachovávala. Tak sa Mária stala novou Evou, lebo naša pramatka Eva, matka všetkých žijúcich, rodí v podstate pre smrť, lebo uverila diablovi. Od neho očakávala život. Ale Mária uverila Bohu a život očakávala od neho. „Stáva sa Matkou toho, ktorý je životom a ktorý dáva život, Matkou života a žijúcich" – hovorí Benedikt XVI. ešte ako kardinál. Preto je Presvätá Bohorodička najkrajším príkladom kresťana, človeka, ktorý uveril Bohu. Toto je jej miesto v našom živote.

Pozývam vás k takejto mariánskej úcte, v ktorej Márii dovolíme, aby nás ako Matka viedla k počúvaniu a zachovávaniu Božieho slova. Dajme sa ňou viesť ku Kristovi, jedinému prostredníkovi medzi Bohom a ľuďmi, ktorý nás nekonečne miluje. A aj svoju Matku nám dal za našu nebeskú Matku preto, lebo nás má rád a vie, že jej príklad a príhovor nám môže pomáhať na ceste k poznaniu Boha. Aby sme ho, aj skrze ňu a jej príklad viery, poznali ako Lásku. „A večný život je v tom, aby poznali teba, jediného pravého Boha, a toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista" (Jn 17, 3).

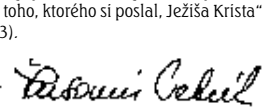

vyberáme z obsahu

Tajomná prítomnosť	3
Správy z kresťanského sveta	4
Správy z domova	5-7
Antikoncepcia a jej vplyv na manželstvo, rodinu a spoločnosť	8-11
Pane, zostaň s nami	9
SDM Kolín 2005 (II.)	12
Mojžišova Pascha	13
Náš svätý otec Ján Milosrdný	13
„Idem, aby som sa stal svätým"	14
V úžase nad Božími dielami	15
Ikona Panny Márie	16
Schopnosť milovať	16
Míš-Maš	17
Relax	18
Liturgický kalendár	19
Inzercia	19
Spomienky na Svätú zem	20

Slovo ■ **Časopis Gréckokatolíckej cirkvi** ■ Vydáva Gréckokatolícke biskupstvo a Petra, n. o. ■ Cirkevné schválenie: GBU Prešov, č.j. 3317/99. ■ **Šéfredaktor:** ThLic. Juraj Gradoš ■ **Cenzor:** Anton Mojžiš ■ **Redaktor:** ThLic. Peter Laca ■ **Jazyková úprava:** PhDr. Adriana Matoláková, Mgr. Emília Bakajsová ■ **Adresa redakcie:** SLOVO, Hlavná 1, P. O. Box 204, 080 01 Prešov, *tel.:* 051-7562 668, *fax:* 051-7562 667, *e-mail:* slovogrk@greckokat.sk, *web stránka:* http://petra.grkatpo.sk/ ■ **Tlač a distribúcia:** Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov ■ **Celoročné predplatné:** *Slovensko:* 390 Sk; *Okolité štáty:* 390 Sk + poštovné 870 Sk; (39 €); *Ostatná Európa:* 390 Sk + poštovné 1050 Sk (44 €); *Zámorie:* 390 Sk + poštovné 1640 Sk (80 $); číslo účtu: 400 180 6151/7500, SWIFT KÓD: CEKO SK BX, var. symbol: 2005 ■ *Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciame. Neoznačené snímky pochádzajú od autora článku.* ■ ISSN 1335-7492

Snímky z titulnej strany: Hlavná snímka: Mozaika Bohorodičky v Nazarete (L. Petrík); Ďalšie snímky: Vysviacka (P. Lach), 125. výročie fakulty (J. Blaščák), Sv. Gerard (J. J. Oharčák, CSsR).

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY

November 2005

■ Aby manželia nasledovali príklad manželskej svätosti, ktorú toľko párov preukazuje v bežnom živote.

■ Aby si pastieri v misijných oblastiach uvedomovali svoju povinnosť neustále sa starať o formáciu svojich vlastných kňazov.

■ Duše v očistci veľa trpia. Nemôžu si pomôcť. Sú odkázané na našu pomoc. Modlime sa za ich vyslobodenie, získavajme pre ne úplné odpustky.

Eucharistické zázraky V.

Pápež Ján Pavol II. nám „Rokom Eucharistie uvedenom a usmernenom apoštolským listom Mane nobiscum Domine (7. októbra 2004) ponúka významnú pastoračnú príležitosť na to, aby sa celé kresťanské spoločenstvo stalo voči tejto obdivuhodnej obete a sviatosti citlivejším a spravilo ju stredom svojho života.“

Tieto slová čítame v úvode v odporúčaniach a návrhoch s názvom Rok Eucharistie, ktoré vydala Kongregácia pre Boží kult a disciplínu sviatostí (15. októbra 2004). A tak môžeme povedať, že „Rokom Eucharistie sa nám v Cirkvi otvára perspektíva, ktorá na rôznych úrovniach kresťanského života vyžaduje a podporuje širokú škálu aktivít, zahŕňajúcich rôzne stránky života v Kristovi. Eucharistia totiž nie je iba jednou z mnohých tém, ale je samotným srdcom kresťanského života“, čítame ďalej v týchto odporúčaniach (1).

Katedrála Corpus Christi v Turíne. Snímka: www.discoveritalia.it

Preto sa pohľad Cirkvi neustále obracia na svojho Pána, ktorý „tajomne, ale pravdivo, reálne a podstatne prebýva medzi nami ako živý Boh“ (Mons. J. Sokol, Bratislava, 18. septembra 2005).

Pre nás je to nová výzva, aby sme si položili otázku: „Nie čo je Eucharistia, ale skôr, kto je Eucharistia?“ Táto otázka zatriasla vnútrom takmer 100 000 účastníkov vyvrcholenia Tretieho celoslovenského eucharistického kongresu na Námestí Jána Pavla II. v Bratislave-Petržalke dňa 18. septembra 2005. Položil ju vo svojom príhovore hlavný celebrant slávnostnej sv. liturgie kardinál Jozef Tomko. A váha jeho slov čosi znamená. Ježiš Kristus chce byť prítomný medzi nami a kongres ho i týmto spôsobom chcel zviditeľniť.

Aj tento Tretí celoslovenský eucharistický kongres, ktorý sa začal v nedeľu 11. septembra 2005 v jednotlivých katedrálnych chrámoch a ktorý vyvrcholil v Bratislave 18. septembra, bol pre nás všetkých novou výzvou, aby sme si našli čas na Krista, častejšie prichádzali do chrámu, kde prostredníctvom poklony Najsvätejšej Eucharistie a Božieho slova mohli prehlbovať svoj vzťah s Ježišom Kristom. A niekedy stačí tak málo – ochota chcieť.

Z odporúčaní, ktoré poskytujú „širokú škálu aktivít“ a ktoré majú znova obnoviť a posilniť našu vieru v živú prítomnosť Ježiša v Eucharistii, sa má venovať náležitá „pozornosť veriacich a pútnikov osobitne zameraná na svätyne spojené s eucharistickými zázrakmi a s eucharistickou úctou“ (Rok Eucharistie, 36).

Vo svete sa nachádza veľa takýchto miest. Ide o mimoriadne skutočnosti, ktoré sú však málo známe i v kresťanskom svete. Iba v Taliansku je známych 69. Jedno z nich si priblížime.

Turín

Turín (tal. Torino) – mesto v severozápadnom Taliansku na rieke Pád, správne stredisko kraja Piemont. Druhé najvýznamnejšie priemyselné centrum Talianska. Od roku 1418 súčasť Savojského vojvodstva, od roku 1562 jeho hlavné mesto. Od roku 1720 hlavné mesto Sardínskeho kráľovstva. V rokoch 1861-1865 hlavné mesto Talianska.

Mesto, ktoré sa stalo známe Turínskym plátnom – plachtou, známou aj pod menom sacra sindone, do ktorej bolo zavinuté mŕtve telo Ježiša Krista pred jeho uložením do hrobu (porov. Mt 16, 59). Do Turína bola táto relikvia prenesená v roku 1578, kde sa nachádza dodnes.

Mesto, ktoré je známe pôsobením sv. Jána Bosca (1815-1888), kňaza, pedagóga, zakladateľa Spoločnosti sv. Františka Saleského (saleziánov - SDB). Bol veľkým ctiteľom a šíriteľom úcty Panny Márie, Pomocnice kresťanov.

Mesto, ktoré má čestný titul Mesto Najsvätejšej Eucharistie. Za toto pomenovanie ďakuje eucharistickému zázraku zo 6. júna 1453.

Toho dňa totiž kráčali mestom dvaja muži poháňajúc osla s ťažkým nákladom na chrbte. Kráčali od pevnosti Exilles. V tom čase sa René z Anjou so svojím vojskom náhlil na pomoc milánskemu kniežaťu Sforzovi, ale Ludvík Savojský mu práve pri tejto pevnosti prehradil cestu k Milánu.

Vojaci a žoldnieri kniežaťa z Anjou zúrili a všetko, čo bolo v blízkosti Exilles, ničili a plienili. Neušetrili ani chrám. Jeden zo žoldnierov rozbil svätostánok a ukradol monštranciu s Eucharistiou. Schoval ju s ostatnou korisťou do vreca, ktoré naložil na chrbát ukradnutého osla. S jedným priateľom pokračoval ďalej smerom na Turín.

Keď kráčali popri Chráme sv. Silvestra, uprostred námestia osol zastal a pokľakol na predné kolená. Zlodej zúril a bil osla, ako len vládal, ale ten sa ani nepohol. Následok bol ten, že vrece spadlo a otvorilo sa. Zlodejov zmrazilo, keď videli, ako sa lesklá monštrancia vzniesla do takej výšky, že ju nemohli dosiahnuť. Zakrátko sa na námestí zbehol dav ľudí. Jedni žasli, dívajúc sa na tento neobyčajný jav, druhí kľakli, modlili sa, vzdávajúc úctu eucharistickému zázraku. Na miesto sa dostavili aj upovedomení kňazi. Keď na miesto zázraku prišiel aj turínsky biskup Ludvík Romagnano v plnom biskupskom ruchu, monštrancia sa sama od seba otvorila a klesla až k zemi. Svätá hostia (eucharistický chlieb) sa však ostala vznášať vo vzduchu. Turínski veriaci, dojatí zázrakom, kľakli na zem s úpenlivým volaním: „Pane, zostaň u nás, zostaň pri nás!“

Freska v katedrále Corpus Christi v Turíne. Snímka: www.vecchiopiemonte.it

Následne sa stal nový zázrak. Svätá hostia pomaly klesala dole, až padla rovno do kalicha, ktorý držal biskup. Nadšení a dojatí veriaci odprevadili biskupa s Eucharistiou do katedrály.

Na spomenutom mieste vybudovali najprv malú kaplnku, neskoršie nádhernú katedrálu, ktorú pomenovali Corpus Christi – Telo Kristovo.

Pri 400. výročí zázraku (1853) si túto relikviu uctil sv. Ján Bosco. V roku 1953 pri 500. jubileu tohto jedinečného zázraku sa v Turíne konala veľkolepá slávnosť za prítomnosti kardinála Schustera z Milána.

Možno si tu položiť otázku: Naozaj sa to tak stalo? Odpovedzme si slovami Svätého Otca Benedikta XVI., ktorý ešte ako kardinál novinárovi Petrovi Seewaldovi na podobnú otázku (o mariánskych zjaveniach) odpovedal: „Nuž, dodatočne ich jednotlivo nemáme ako skontrolovať. Často ide o zázračné zhody okolností, ktoré by sme azda ani nemali charakterizovať ako zázrak v pravom zmysle. Všetky tieto veci sú rozhodne výrazom osobitnej dôvery...“ (J. Ratzinger.: Boh a svet).

Slávime Rok Eucharistie. Využime túto príležitosť a navštívme toto miesto eucharistického zázraku. Môže byť pomôckou pre oživenie viery v prítomnosť Ježiša Krista v Najsvätejšej Eucharistii, k lepšiemu spoznávaniu a hlbšej láske k tomuto nevýslovnému „tajomstvu viery“, aby sme mohli z neho prijímať stále bohatšie plody.

František Dancák

Z KRESŤANSKÉHO SVETA

GRUZÍNSKO: Po 200 rokoch má Gruzínsko prvého rehoľníka z vlastných radov. Je to o. kamilián Akaki Chelidre, ktorý 4. septembra zložil večné sľuby v Chráme sv. apoštolov Petra a Pavla v Tbilisi. To, že z Gruzínska nevzišiel tak dlho nijaký rehoľník, možno pripísať cárskemu režimu a neskôr komunistickej totalite (RV, lm).

VATIKÁN: Pápež Benedikt XVI. poveril arcibiskupa Paula Cordesa, predsedu Pápežskej rady Cor unum, aby riadil finančnú pomoc Vatikánu ľuďom, ktorých zasiahol uragán Katrina. Podľa vyhlásenia Tlačového strediska Svätej stolice Mons. Cordes v sobotu 10. septembra navštívil Baton Rouge, hlavné mesto štátu Louisiana, kde veľký počet ľudí našlo útočisko pred uragánom (ZE / lm).

ESTÓNSKO: Dňa 10. septembra vysvätili v hlavnom meste Estónska, v Talline, nového apoštolského administrátora Filipa Jourdana (45) za biskupa. Bola to iba druhá katolícka biskupská vysviacka v estónskej metropole od čias reformácie. F. Jourdan pochádza z Francúzska a za titulárneho biskupa Pertusy a apoštolského administrátora v Estónsku ho menoval ešte Ján Pavol II. F. Jourdan je členom Opus Dei (KP/-zg-TK KBS).

AZERBAJDŽAN: Kardinál Crescenzio Sepe, prefekt Kongregácie pre evanjelizáciu národov, posvätil v nedeľu 11. septembra základný kameň nového katolíckeho chrámu v Baku. „Položenie základného kameňa nového kostola, ktorý bude prvým katolíckym chrámom po viac ako 70 rokoch utrpenia, je významným symbolom pre mesto a celý národ." Pre misijnú tlačovú agentúru Fides to uviedol predstavený misie sui iuris v Baku, slovenský salezián Ján Čapla. „Znamená to," dodal, „že Cirkev je živá, prítomná a rastie pod ochranou Panny Márie"(RV - fides, lm).

ŽENEVA: Svätá stolica požiadala medzinárodnú komunitu, aby zmluvou zakázala výrobu a používanie trieštivých bômb. Tento návrh predniesol arcibiskup Silvano Tomasi, stály pozorovateľ Svätej stolice pri úrade OSN v Ženeve, počas zasadania skupiny vládnych expertov štátov, ktoré podpísali „Dohody o zákaze alebo obmedzení používania niektorých konvenčných zbraní" (RV/TK KBS).

BRUSEL: Komisár Európskej únie pre sociálne otázky Vladimír Špidla varoval pred poklesom obyvateľstva v Európe. Vyhlásil, že podľa prieskumov v roku 2030 počet obyvateľov Európskej únie v produktívnom veku poklesne o 21 miliónov, zatiaľ čo počet osôb starších ako 65 rokov vzrastie o 39 miliónov. Zdôraznil, že tento rozvoj stavu obyvateľstva bude mať dôsledky aj na hospodársky rozvoj (KP/-zg-TK KBS).

VATIKÁN: Benedikt XVI. menoval svojho osobitného legáta na prvý Medzinárodný univerzitný eucharistický kongres. Stal sa ním kardinál Jozef Tomko, predseda Pápežského výboru pre medzinárodné eucharistické kongresy. Univerzitný eucharistický kongres sa uskutoční od 9. do 13. novembra v španielskej Murcii (RV/ lm).

POSVIACKA SEMINÁRA A TEOLOGICKÁ KONFERENCIA V ĽVOVE

V dňoch 27.- 28. augusta 2005 sa v Ľvove uskutočnila posviacka komplexu nového Seminára Sv. Ducha a budovy Filozoficko-teologickej fakulty Ukrajinskej katolíckej univerzity

(UKU). Miesto, kde dnes stojí seminár, posvätil v r. 2001 Svätý Otec Ján Pavol II. počas svojej návštevy Ukrajiny. Za pomoci nadácie Kirche in Not sa podarilo za štyri roky postaviť seminár pre 220 bohoslovcov. Centrom celého komplexu je veľkolepý chrám, okolo ktorého sú vybudované ubytovacie priestory pre bohoslovcov a predstavených seminára spolu s veľkou aulou a telocvičňou. Neďaleko stojí nová budova filozoficko-teologickej fakulty.

Slávnostnej archijerejskej sv. liturgii a obradu posviacky predsedal v nedeľu 28. 8. Jeho Blaženosť kardinál Ľubomír Husar. Spoluslúžilo18 gréckokatolíckych biskupov a jeden biskup západného obradu. Zo Slovenska sa posviacky zúčastnil vdp. Vasiľ Kormaník, rektor Gréckokatolíckeho kňazského seminára bl. P. P. Gojdiča, Doc. ThDr. PaedDr. Marek Pribula, PhD., prodekan GBF PU, a ThDr. Marcel Mojzeš, PhD.

V návažnosti na udalosť posviacky pokračovala v dňoch 28.-30. augusta teologická konferencia pod názvom KAIROS. Úmyslom tejto konferencie bolo vytvoriť priestor na stretnutie nového pokolenia teológov Ukrajinskej gréckokatolíckej cirkvi. V posledný deň konferencie bolo zaregistrovaných takmer 300 teológov, študujúcich či pôsobiacich v rôznych krajinách sveta. Okrem plenárnych zasadaní prebiehala práca konferencie v desiatich sekciách: biblická teológia, liturgické vedy a sakrálne umenie, dogmatická teológia a patristika, morálna teológia a asketika, pastorálna teológia a služba spoločnosti, katechetika, cirkevné dejiny, kanonické právo, Cirkev a sociálna komunikácia, ekumenická teológia.

Ako spomenul v otváracom príhovore konferencie kardinál Ľubomír Husar, „teológovia sú dnes potrební v Cirkvi. Teológ neexistuje sám pre seba, medituje nad Božím zjavením a chce ho odovzdať iným. Práca teológa doplňuje prácu biskupa a jeden druhého má podporovať. Pritom nie je dôležité, aby každý teológ bol originálny, ale aby pracoval. Netreba hľadať vlastné ambície, ale pracovať." Na záver kardinál pripomenul poslanie gréckokatolíkov v rámci Katolíckej cirkvi: „V súčasnosti jedným z hlavných problémov ekumenizmu je, že Východ a Západ si nerozumejú. Našou úlohou je pomôcť Západu rozumieť Východu a pomôcť Východu rozumieť Západu, máme byť tvorivými sprostredkovateľmi Východu pre Západ a Západu pre Východ. Veľmi dôležité je aj to, akým spôsobom my, východní katolíci, môžeme obohatiť celú Katolícku cirkev."

Marcel Mojzeš

POVÝŠENIE EXARCHÁTU NA EPARCHIU

Svätý Otec Benedikt XVI. 12. septembra povýšil exarchát pre katolíckych veriacich arménskeho obradu v USA a Kanade na eparchiu s menom „Naša Pani z Naregu v New Yorku pre arménskych katolíkov" s tým istým územným vyčlenením, ako bol doterajší exarchát. Zároveň menoval biskupa Manuela Batakiana, apoštolského exarchu pre veriacich arménskeho obradu v USA a Kanade, za prvého eparchiálneho biskupa novej eparchie.

VIS/Vladimír Miroššay

DESAŤ ROKOV OD SMRTI POSLEDNÉHO RUSKÉHO KATOLÍCKEHO BISKUPA BYZANTSKÉHO OBRADU

Dňa 18. októbra uplynulo práve 10 rokov od smrti posledného ruského katolíckeho biskupa byzantského obradu vladyku Andreja Katkova, MIC. Narodil sa v r. 1916 v Irkutsku v pravoslávnej rodine, ktorá krátko na to utiekla pred komunistickou mocou do Mandžuska, kde v Harbine navštevoval kolégium vedené kongregáciou mariánov. V roku 1938 vstúpil do tejto kongregácie, keď rok predtým vstúpil do Ruskej katolíckej cirkvi byzantského obradu. Študoval v Ruskom pápežskom kolégiu (tzv. Russicum) a na Pápežskom východnom inštitúte v Ríme. Za kňaza bol vysvätený v Ríme v roku 1944 ďalším ruským katolíckym biskupom byzantského obradu Alexandrom Jevreinovom a biskupskú chirotóniu prijal v r. 1958. Pôsobil v Taliansku, Anglicku a Austrálii. Od r. 1971 vykonával funkciu svätiaceho biskupa pre byzantský obrad v Ríme. Zomrel 18. septembra 1995 v Ríme.

Andrej Škoviera

Dedičstvo a budúcnosť – jubileum v Prešove

Historicky najstaršou fakultou Prešovskej univerzity v Prešove je Gréckokatolícka teologická fakulta, ktorú ako Teologickú akadémiu spolu s kňazským seminárom založil v roku 1880 tretí prešovský biskup ThDr. Mikuláš Tóth. Činnosť týchto inštitúcií obnovil v roku 1990 vtedajší prešovský sídelný, teraz emeritný, biskup Mons. Ján Hirka, Dr. h. c. Prešovská eparchia si teda tohto roku pripomína 125. výročie založenia Teologickej akadémie a kňazského seminára v Prešove a 15.

výročie obnovenia činnosti Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity (GTF PU) a Gréckokatolíckeho kňazského seminára blahoslaveného Pavla Petra Gojdiča (GKS). Pri tejto príležitosti sa v dňoch 30. septembra – 01. októbra konala v priestoroch GTF PU v Prešove medzinárodná vedecká konferencia Dedičstvo a budúcnosť, ktorú zorganizovali jubilujúce inštitúcie a Neinvestičný fond sv. Ján Krstiteľ.

Otvárací príhovor predniesol veľký kancelár fakulty Mons. ThDr. Ján Babjak, SJ, PhD., prešovský eparcha. Ocenil tému konferencie, pretože, ako povedal, nestačí iba obdivovať to, čo bolo, ale je potrebné na tom, čo bolo, budovať prítomnosť a budúcnosť. Zároveň poďakoval všetkým, ktorí sa podieľali a podieľajú na budovaní a raste fakulty a seminára. V mene rektora Prešovskej univerzity Prof. PhDr. Františka Mihinu, CSc., ktorý sa konferencie osobne zúčastnil na druhý deň, s krátkym príhovorom vystúpil prorektor PU pre zahraničné vzťahy Doc. ThDr. Peter Šturák, PhD. Pripomenul potrebu uvedomiť si dôležitosť poslania teologických fakúlt v dnešných zložitých podmienkach. Na konferencii sa zúčastnil aj košický apoštolský exarcha Mons. Milan Chautur, CSsR., a emeritný prešovský biskup Mons. Ján Hirka.

Prednášajúcimi účastníkmi konferencie boli odborníci z Maďarska, Ukrajiny, Poľska, Talianska, Nemecka a Slovenska. ThDr. Végseö Tamás sa zaoberal historickým prierezom a perspektívou formácie seminaristov v eparchii Hajdúdorog. Dr. Michajlo Petrovič hovoril o úlohe bohoslužby pri formácii budúcich kňazov v kyjevskej miestnej cirkvi. Súčasný rektor GKS v Prešove Vasiľ Kormaník, ktorý v tejto službe pôsobil aj pri obnovení seminára, predostrel históriu kňazskej formácie v Prešove. Hlboko do dejín načrela prednáška Prof. ICDr. Cyrila Vasiľa o formácii gréckokatolíckeho duchovenstva Mukačevskej eparchie do otvorenia eparchiálneho seminára v roku 1778. Na konferencii odznela aj prednáška Prof. Dr. Petra Waltera na tému Eucharistia a Cirkev v encyklike Ecclesia de Eucharistia pápeža Jána Pavla II. O význame a poslaní teológie na univerzite v prednáške s názvom „Dedičstvo a budúcnosť: Význam, hodnota a úloha" hovoril Prof. ThDr. Jozef Jarab, PhD. Prof. ThDr. Anton Konečný, PhD., sa zameral na vzdelávanie a výchovu laických posluchačov teológie v Košiciach. Prof. Jurij Jasinovskij prítomných zoznámil s významom a úlohou spevu vo výchove bohoslovcov, ale aj všeobecne. Témou súčasnej globalizácie sa zaoberala prednáška Prof. Dr. hab. Tadeusza Zasępu. Priebeh prvého dňa konferencie, ktorého súčasťou bola aj Eucharistická pobožnosť v Katedrále sv. Jána Krstiteľa, zhodnotil dekan hostiteľskej fakulty Doc. ThDr. Vojtech Boháč, PhD. Prednášky budú zverejnené v pripravovanom zborníku.

Program druhého dňa konferencie sa začal slávnostným zasadnutím Vedeckej rady GTF PU, na ktorom vedenie fakulty pamätnými listinami ocenilo rektora PU Františka Mihinu, veľkého kancelára biskupa Jána Babjaka, SJ, emeritného biskupa Jána Hirku a rektora kňazského seminára v Spišskom Podhradí Jozefa Jaraba za ich zásluhy na rozvoji fakulty, čo v svojom príhovore zdôvodnil dekan fakulty. Prodekan Doc. PhDr. Pavol Dancák, PhD., informoval o vzťahoch so zahraničím a prodekan Doc. ThDr. PaedDr. Marek Pribula, PhD., o vedecko-výskumnej činnosti na fakulte. Rektor univerzity v príhovore ocenil evidentný kvalitatívny rast fakulty a podotkol, že jej činnosť bola v roku 1950 násilne prerušená, a preto slávi dve výročia – založenia a obnovenia. Pripomenul tiež skutočnosť, že Gréckokatolícka teologická fakulta, ako jediná svojho druhu na Slovensku, prispieva k špecifickému postaveniu celej Prešovskej univerzity.

Snímky: Juraj Blaškák

Konferencia bola zakončená v prešovskej katedrále archijerejskou svätou liturgiou na sviatok Ochrany Presvätej Bohorodičky, ktorú slávili prešovský eparcha a emeritný prešovský biskup. Vladyka Ján Babjak, SJ, v homílii hovoril o otvorenosti Panny Márie pre Božie slovo a takúto otvorenosť zaželal aj jubilujúcej fakulte a semináru. Po liturgickej slávnosti nasledovala imatrikulácia študentov prvého ročníka, ktorých je v tomto akademickom roku 230.

GTF PU v Prešove má tak spolu takmer 700 študentov v študijných programoch katolícka teológia, učiteľstvo náboženskej výchovy v kombinácii, animátor voľnočasových aktivít a religionistika.

Ľubomír Petrík

SPRÁVY Z DOMOVA

SLANSKÉ NOVÉ MESTO: Farský deň Božích detí sa začal 27. júla vo farskom chráme sv. liturgiou, ktorú slúžil o. Marek Ilko. Po sv. liturgii sa deti zo Slanského Nového Mesta a filiálky Kalša presunuli na farský dvor, kde program pokračoval súťažou v skupinkách. Témou dňa bola Ježišova výzva: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma" (Lk 9, 23). Súťaže, hry, opekanie, no predovšetkým duchovný zážitok a radosť z veselého spoločenstva obohatili deti našej farnosti a priniesli do ich života Božiu radosť (M. D.).

ČABALOVCE, ŇAGOV: Koncom tohtoročných prázdnin, konkrétne v dňoch od 21. augusta do 27. augusta, sa stretla mládež z farnosti Čabalovce a filiálky Ňagov v susednom Poľsku, v dedinke Komancza. Na tomto tábore sa zúčastnilo 32 detí spolu so svojím duchovným otcom Jánom Blaškom a jeho manželkou. Tento tábor sa konal po prvýkrát, no veríme, že sa z neho stane každoročná tradícia. Názov tábora SAREPTA je prevzatý zo Svätého písma z udalosti o prorokovi Eliášovi a biednej vdove v práve spomínanej Sarepte sidonskej.
Bohatý športový program bol doplnený každodennou sv. liturgiou a spoločnými modlitbami. Samozrejme, o telesnú schránku bolo tiež postarané. Výborné jedlá počas celých šiestich dní nám pripravovali naše kuchárky z Ňagova - p. Protivňáková a p. Smetanková. Tým sa im, ako aj všetkým dobrodincom a darcom - sponzorom chcem čo najsrdečnejšie poďakovať a vyprosujeme im veľa Božích milostí (Jan Blaško).

ŠTEFANOVCE: Predposledný augustový víkend našej farnosti Štefanovce sa niesol v znamení odpustovej slávnosti chrámového sviatku Zosnutia Presvätej Bohorodičky.
Sobotňajší program sa začal Akatistom k nebeskej Matke a pokračoval svätou liturgiou, ktorú spolu s naším duchovným otcom Slavomírom Palfim slávil o. Albín Senaj, rímskokatolícky duchovný z Ondavských Matiašoviec. O. Albín Senaj nás v duchovnej obnove povzbudil k životu v jednote, ktorý je stálou a nemennou výzvou Boha pre nás. Jej ignorovanie sa odráža v pokazených vzťahoch našich rodín, farských spoločenstiev a v neposlednom rade i v cirkevnej a svetskej hierarchii. Jednota bez spolupráce s Bohom – Láskou nie je možná.
Nedeľnej slávnostnej svätej liturgii predchádzal Moleben k Presvätej Bohorodičke, ktorý viedol Marek Valenčík – bohoslovec zo Sečovskej Polianky. Hlavným slúžiteľom sv. liturgie bol o. Peter Haľko, OSBM, synkel pre Rusínov, ktorý v homílii vyzdvihol Božiu Matku ako tú, ktorej právom patria slová ženy zo zástupu: „Blahoslavený život, ktorý ťa nosil, a prsia, ktoré si požíval." Svätú liturgiu svojím spevom sprevádzal i novovzniknutý mládežnícky zbor. Po jej skončení nasledoval sprievod okolo chrámu s čítaním evanjelií a posviackou nového kríža pred chrámom (Zuzka Džurdženíková).

HRABSKÉ: Súčasťou slávenia Tretieho celoslovenského eucharistického kongresu bolo aj druhé výročie blahorečenia biskupa-mučeníka Vasiľa Hopka a rehoľnej sestry

➲➲➲

SPRÁVY Z DOMOVA

mučenice Zdenky Schelingovej, ktoré pripadlo na sviatok Povýšenia svätého Kríža. Gréckokatolícka Prešovská eparchia si toto výročie pripomenula archijerejskou svätou liturgiou, ktorú 14. septembra v miestnom farskom Chráme sv. veľkomučeníka Demetra v rodisku blahoslaveného Vasiľa Hopka v Hrabskom slávil prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ. Keďže v čase eucharistického kongresu rozjímame o Eucharisti, je potrebné povedať, že blahoslavený Vasiľ Hopko veľmi intenzívne prežíval úctu k Najsvätejšej Eucharistii.
Na konci slávnosti všetkým poďakoval domáci duchovný otec Marek Belej a otec biskup všetkých pozval intenzívne prežívať aj ďalšie dni eucharistického kongresu. Slávnosť bola zakončená myrovaním (Ľubomír Petrík).

ĽUTINA: V Ľutine v Prešovskej eparchii, podobne ako na mariánskych pútnických miestach iných diecéz, pokračoval vo štvrtok 15. septembra Tretí celoslovenský eucharistický kongres archijerejskou svätou liturgiou. Na sviatok patrónky Slovenska, Sedembolestnej Panny Márie, ju v Bazilike Zosnutia Presvätej Bohorodičky slávil prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ, spolu s emeritným biskupom Mons. Jánom Hirkom, veľkým počtom kňazov a veriacich.
Pri tejto slávnostnej svätej liturgii vladyka Ján zároveň udelil sviatosť kňazstva Milošovi Galajdovi, ktorý sa tak stal dvanástym novokňazom Prešovskej eparchie v tomto roku (Ľubomír Petrík).

PREŠOV: Dňa 20. septembra sa v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove slávnostnou Svätou liturgiou sv. Jána Zlatoústeho otvoril nový školský rok 2005/2006 pre kňazov a katechétov. Sv. liturgiu slávil ThDr. Ľubomír Petrík, kancelár BÚ, spolu s členmi katechetickej komisie. V homílii vyzval katechétov, aby zvereným deťom neohlasovali seba, ale vzkrieseného Ježiša Krista. Pripomenul, že túto pravdu môže ohlasovať katechéta len vtedy, keď sám zakúsil stretnutie so živým Kristom. Stretnutie pokračovalo v priestoroch Metodicko-pedagogického centra v Prešove seminárom, ktorý bol zameraný na osobnosť učiteľa náboženskej výchovy a náboženstva. Lektorka PhDr. Justína Falatková v ňom predstavila jednotlivé dimenzie osobnosti človeka vo svetle evanjelia (DKÚ Prešovskej eparchie).

BANSKÁ BYSTRICA: Dňa 21. septembra zasadala subkomisia KBS pre environmentálnu výchovu v Pastoračnom centre Jána Pavla II. v Banskej Bystrici, ktorej predsedal jej predseda, prešovský eparcha Mons. Ján Babjak.
Po privítaní a úvodnej modlitbe bol prezentovaný projekt člena subkomisie Daniela Lešinského pod pracovným názvom: „Zelená pre kresťanstvo tretieho milénia". Druhý bod programu riešil otázku čistenia podkrovných priestorov chrámov od guána netopierov a iných živočíchov a otázku o spolupráce správcov chrámov a iných sakrálnych objektov s odbornými skupinami pre ochranu netopierov. Tento projekt prezentoval člen subkomisie Martin Celuch. Tretím bodom programu bol predložený návrh skladačky ďalšieho člena subkomisie Júliusa Burkovského o ochrane zelene okolo sakrálnych objektov, podľa

Kňazská vysviacka v Košiciach

Uprostred eucharistického týždňa sa 15. septembra uskutočnila v košickej gréckokatolíckej Katedrále Narodenia Bohorodičky vysviacka piatich diakonov za kňazov. Novozákonné kňazstvo je úzko späté s Eucharistiou, a tak aj táto slávnosť vhodne zapadla do programu celoslovenského eucharistického kongresu.

Snímka: Peter Lach

Archijerejskú sv. liturgiu pri tejto príležitosti slávil košický exarcha vladyka Milan Chautur, ktorý aj kázal. Vo svojom príhovore sa zameral na Máriu – spolutrpiacu Bohorodičku, ktorá verne zostala pod krížom a prijala stratu svojho Syna ako súčasť poslania, ktoré jej zveril Boh. Po Kristovom nanebovstúpení Mária zostávala pri lámaní chleba s apoštolmi, a tak s ním bola neustále spojená skrze Eucharistiu. Tento postoj Márie ponúkol ako príklad pre novokňazov. „Kňazstvo je len vtedy účinné, keď je hlboko späté s Eucharistiou", uviedol vladyka Milan a varoval kňazov pred rutinou pri slávení božskej liturgie.

Samotná kňazská vysviacka sa odohrala na začiatku liturgie obety po veľkom vchode. Ordinandi trojnásobným obídením oltára sa s ním zasnúbili a bozkom na jeho štyri rohy spečatili toto zasnúbenie. Potom nasledovalo vyznanie viery a poslušnosti hierarchom Cirkvi potvrdené prísahou na evanjeliár. Podstatným úkonom sviatosti kňazstva je konsekračná modlitba, ktorú spolu s vkladaním rúk vyriekol nad každým svätencom vladyka Milan. Obliekanie do kňazských rúch bolo už viditeľným znakom tajomného dotyku sviatostnej milosti v ich srdciach.

Na slávnosti boli prítomní aj vzácni hostia: Prof. Cyril Vasiľ, dekan Právnickej fakulty PIO (Pápežského východného inštitútu) v Ríme, Dr. Michael Waldstein, prezident ITI (Medzinárodného inštitútu pre manželstvo a rodinu) v Gamingu (Rakúsko), Lary Hogan, viceprezident z Gamingu, a ďalší.

K zdarnému priebehu slávenia prispel krásnym spevom aj katedrálny zbor z Košíc a asistencia bohoslovcov pod vedením diakona Kamila Drozda. Na záver tejto, pre miestnu cirkev radostnej, slávnosti vyjadril v mene novokňazov poďakovanie o. Tomáš Labaničˇ. Všetci piati udelili svoje prvé novokňazské požehnanie, ktoré spolu s jasným slniečkom zohrialo všetkých prítomných na tele i na duši.

Michal Hospodár

September na cirkevnom gymnáziu

Slávnostnou svätou liturgiou, ktorú slúžil o. Peter Haľko, OSBM, sa 5. septembra uskutočnilo otvorenie nového školského roka 2005/06 na Gymnáziu sv. Jána Zlatoústeho v Humennom. V príhovore nás o. P. Haľko všetkých povzbudil, aby sme sa nebáli vzdať sa starého spôsobu života, ísť medzi ľudí a konať tak, ako Ježiš Kristus.

V tento deň sa v priestoroch Gymnázia uskutočnilo otvorenie výstavy fotografií o. Mikuláša Aurela Kerestényho. Ďakujeme pánovi Ing. Borisovi Voroňákovi, že túto stálu výstavu venoval nášmu gymnáziu. Veď v blízkosti našej školy žili a pôsobili také osobnosti, ako tit. kanonik A. Torontský a kňaz M. A. Kerestény. Preto my, študenti Gymnázia, chceme i z tohto prameňa kultúrneho dedičstva čerpať pre náš duchovný rozvoj.

V našej škole sa konali od 7. septembra aj trojdňové duchovné obnovy, ktorých sa zúčastnili prváci, potom pokračovali druháci a nakoniec tretiaci. Štvrtáci pôjdu až v októbri, pretože v termíne od 17.-18. septembra sa zúčastnili Eucharistického kongresu. Začiatok programu kongresu pre nás nebol ľahký. Boli sme unavení po ceste, zmoknutí. Svätá liturgia o 17.30 hod. bola pre nepriaznivé počasie v Chráme sv. Rodiny. Tam sa to veľké množstvo mladých ľudí nezmestilo. Tak sme uzimení čakali na besedu s pápežským legátom Jozefom kardinálom Tomkom. Náš dozor - D. Ambrová, J. Pencáková, M. Kozáková prežívali starosť o nás, ale aj veľkú dôveru o pomoc „zhora." A tak sa stalo. Objavil sa „vzácny muž", ktorému naše učiteľky povedali, že sme v núdzi a cez neho sme dostali teplé mäkké

deky, horúci čaj, niektorí aj nocľah s raňajkami. Tak sme potom mohli pokojnejšie sledovať úžasný program mladých kresťanov až do 2. hod. Po trojhodinovom oddychu v autobuse sme sa znova vrátili na miesto Eucharistického kongresu, kde sme boli všetci účastní na slávení sv. liturgie východného obradu, ktorú celebroval otec biskup Ján Babjak, a tiež na slávnostnej bohoslužbe Tretieho celoslovenského eucharistického kongresu. Na záver sa konala Eucharistická procesia a o 14. hod. sme sa začali rozchádzať s myšlienkami, aby naše podujatie a ďalšie činnosti stále sprevádzalo Božie požehnanie.

študenti Gymnázia

Národný deň abstinentov

Gréckokatolícka diecézna charita (GKDCH) a Združenie abstinentov Slovenska ako hlavní organizátori v spolupráci so spoluorganizátormi Mestom Prešov, O. z. Risen a ďalšími pripravili 5. septembra v Prešove Národný deň abstinentov (NDA). Program sa začal archijerejskou svätou liturgiou v Katedrále sv. Jána Krstiteľa, ktorú slávil prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ, spolu s niekoľkými kňazmi byzantského a latinského obradu. Zúčastnili sa na nej aj pedagógovia a žiaci Strednej zdravotníckej školy sv. Bazila Veľkého v Prešove a Gymnázia blahoslaveného Pavla Petra Gojdiča v Prešove pri príležitosti začiatku nového školského roka. V úvode všetkých privítal riaditeľ Diecezného školského úradu Prešovskej eparchie Peter Vansač. Na slávnosti sa zúčastnil aj riaditeľ Generálneho sekretariátu výboru ministrov pre drogové závislosti a kontrolu drog Blažej Slabý, prezident Združenia abstinentov Slovenska Pavol Podmajerský, zástupca primátora mesta Prešov Stanislav Goban, riaditeľ GKDCH Maroš Šatný a hostia z poľského mesta Rymanow.

Vladyka Ján v homílii, okrem iného, povedal, že pre dnešný svet sa otvárajú veľké možnosti, obzory veľkej komunikácie a skvelé možnosti napredovania. Záleží len na každom jednom z nás, ako sme schopní, ochotní a pripravení ich prijímať. Vladyka vychádzal z evanjeliovej udalosti o uzdravení slepca Bartimeja. Bol odkázaný na žobranie, na pomoc iných. Ježiš ponúka slepcovi nový začiatok, novú šancu na život. Tým, že dostal túto novú šancu, mohol si nádherne zariadiť svoj život. Každého z nás zväzujú určité putá, ktoré nám bránia kráčať v slobode. Všetci potrebujeme Ježišovu pomoc, Ježišov dotyk, lebo len s ním môžeme žiť v slobode, aby sme svoj život prežívali múdro, a tak boli šťastní. Ježiš nás volá k trvalému, nielen k chvíľkovému, šťastiu. Ježiš nám ponúka slobodu. Každý deň nám dáva šancu žiť nanovo. Sviatosťou zmie-

renia nám dáva možnosť vidieť Božiu lásku. Viera nám pomáha vidieť, ktorým smerom sa uberať v živote.

Program NDA pokračoval po svätej liturgii prezentáciou resocializačného projektu Cesta k domovu a kultúrnym programom v PKO Čierny Orol. Jeho súčasťou bola slávnostná akadémia odovzdávania plakiet za abstinenciu a rozvoj triezveho života, svedectvá abstinentov a príhovory odborníkov a účastníkov. Mottom celého podujatia bolo Božie slovo z proroka Izaiáša: „Hľa, ja robím čosi nové, teraz to kliči, nebadáte?" (Iz 43,19).

Ľubomír Petrík

Panna Mária prenesie svoju krásu na vás

„Panna Mária prenesie svoju krásu na vás!" Aj tieto slová povedal don Stefano Gobbi, zakladateľ Mariánskeho kňazského hnutia, v homílii v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove, kde sa v sobotu 10. septembra dopoludnia stretol s gréckokatolíkmi. V rámci jeho návštevy Slovenska sa v Prešove uskutočnilo Večeradlo Panny Márie za účasti prešovského eparchu Mons. Jána Babjaka, SJ, viac ako tridsať kňazov a množstva veriacich: detí, mladých a starších, ktorí zaplnili celú katedrálu.

Slávnosť sa začala Akatistom k Presvätej Bohorodičke, pokračovala modlitbou radostného sv. ruženca. Predmodlieval sa ho don Gobbi, ktorý a zároveň predniesol krátke rozjímania k jednotlivým tajomstvám. Nasledovalo zasvätenie a požehnanie matiek a detí a zasvätenie kňazov Nepoškvrnenému srdcu Panny Márie. Eucharistickej pobožnosti predsedal vladyka Ján Babjak, SJ, ktorý potom slávil aj archijerejskú svätú liturgiu.

Don Gobbi v homílii vychádzal z predneseného Božieho slova. Okrem iného povedal: „Nemajte strach, lebo na nebi sa objavilo nové znamenie: Žena odetá slnkom, aby si sformovala svoje vojsko a porazila draka. Hľa, prečo ste tu? Lebo Panna Mária vás zavolala, aby ste tvorili časť jej vojska. Ona si tvorí vojsko nie s najmocnejšími, ale sa najslabšími, nie s najbohatšími, ale s najchudobnejšími... Čím živí matka svoje dieťa? Mliekom. A čím nás živí Panna Mária? Duchovným mliekom, ktorého je plná. Duchovné mlieko je Božia milosť. Týmto spôsobom žijeme náš krst. V ňom nás Boh vytiahol z otroctva Satana. Ježiš Kristus vás priťahuje. Konajte krásnu skúsenosť lásky s ním. Ježiš v Eucharistii sa tak stane vaším nebom tu na zemi. Jediná naša nádej je Ježiš Kristus, náš Spasiteľ a záchranca. Poďme teda s Máriou ku Kristovi!

Po homílii sa veriaci zasvätili Nepoškvrnenému srdcu Panny Márie.

Na konci slávnostnej bohoslužby otec biskup povedal: „Dona Stefana Gobbiho som sa opýtal, či nie je unavený z toľkých ciest po celom svete. Zo slov v jeho dnešnej homílii už viem, prečo stále neúnavne ohlasuje radostnú zvesť. Lebo, ako sám povedal, aj keď má 75 rokov, stále prosí Pannu Máriu, aby bol dvojmesačným dieťaťom v jej náručí. Teda preto nie je unavený, lebo ho Matka Božia nesie v svojom náručí".

Mariánske dopoludnie v prešovskej katedrále svojím spevom obohatila známa speváčka náboženských a ľudových piesní Anna Servická.

Ľubomír Petrík

SPRÁVY Z DOMOVA

ktorej by správcovia farností mali postupovať v prípade nutných zásahov do tejto zelene tak, aby neprišli do konfliktu s platnými právnymi predpismi. Skladačka po pripomienkovaní bude vydaná a distribuovaná do diecéz a ich farností. Subkomisia ukončila svoje jednanie záverečnou modlitbou a požehnaním otca biskupa Babjaka (Jozef Voskár).

VRANOV NAD TOPĽOU: V gréckokatolíckom Chráme Zosnutia Presvätej Bohorodičky vo Vranove nad Topľou – Čemernom sa 24. a 25. septembra 2005 uskutočnil II. ročník medzinárodného festivalu duchovnej piesne, ktorý bol zároveň slávnosťou 15. výročia založenia a činnosti chrámového Zboru bl. biskupa Petra Pavla Gojdiča. Mottom festivalu bolo heslo biskupa P. P. Gojdiča: „ Boh je láska – milujme ho".
Na festivale sa okrem domáceho zboru predstavil Gréckokatolícky zbor svätého Jozefa (Michalovce), Chrámový zbor pri gréckokatolíckom Chráme svätého Petra a Pavla (Bardejov), skupina Zboru sv. Romana Sladkopevca (Prešov), Chlapčenský zbor hudobnej školy pre zborový spev (Mukačevo) a Akademický zbor Varšavskej univerzity (Poľsko). Súčasťou festivalu boli Sv. liturgie Jána Zlatoústeho za účasti zborov, veriacich a priaznivcov zborového spevu. Slávnostnú sv. liturgiu v nedeľu 25. septembra 2005 slúžil synkel – vikár o. Peter Pavol Haľko, OSBM, za účasti mnohých kňazov dekanátu.
Zahraničné zbory vystúpili v priebehu festivalu tiež v Prešove, Hanušovciach a zbor z Varšavy vo vranovskom rímsko-katolíckom Kostole Narodenia Panny Márie.
Na festivale sa zúčastnil aj predseda Prešovského samosprávneho kraja MUDr. Peter Chudík, primátor mesta PhDr. Tomáš Lešo, MVDr. Igor Pribula, prednosta obvodného úradu, viacerí poslanci mesta a PSK a ďalší predstavitelia verejného života (Jozef Gabriel Nyarjáš).

KLOKOČOV: Na sviatok Ochrany Presvätej Bohorodičky, ktorý pripadá na 1. október, znova ožil areál pútnického Klokočova. Tradičné slávenie fatimskej soboty sa v ten deň vhodne spojilo s tajomstvom sviatku Máriinej ochrany a prilákalo pútnikov nielen z Michalovského, ale aj z Košického a Trebišovského protopresbyterátu. Začiatok programu patril modlitbe ruženca s rozjímaniami, ktoré viedol novokňaz o. František Fedorišin v spolupráci s mládežou z Košíc-Terasy. Archijerejskú božskú liturgiu slávil vladyka Milan Chautur, košický exarcha. Spoluslúžil o. Vladimír Tomko, protosynkel, o. Marko Rozkoš, košický protopresbyter, a ďalší kňazi. Vladyka Milan v kázni uviedol, že zjavenie Bohorodičky vo Vlachernách (Konštantínopol) v 10. stor. je prvý zaznamenaný zázrak zjavenia Panny Márie, ktorý dal podnet k ustanoveniu tohto východného sviatku. Pri hľadaní životných istôt aj v dnešnom ohrození je potrebné, „aby sme sa utiekali k tej, ktorú nám Ježiš daroval z kríža slovami: Hľa, tvoja matka, a cítili pri nej istotu ako dieťa pri svojej matke", uviedol. V závere kázne vladyka Milan aktuálne vyzval k spoločnej modlitbe posvätného ruženca, aby diabol neroztrhal naše rodinné či farské spoločenstvá (Michal Hospodár).

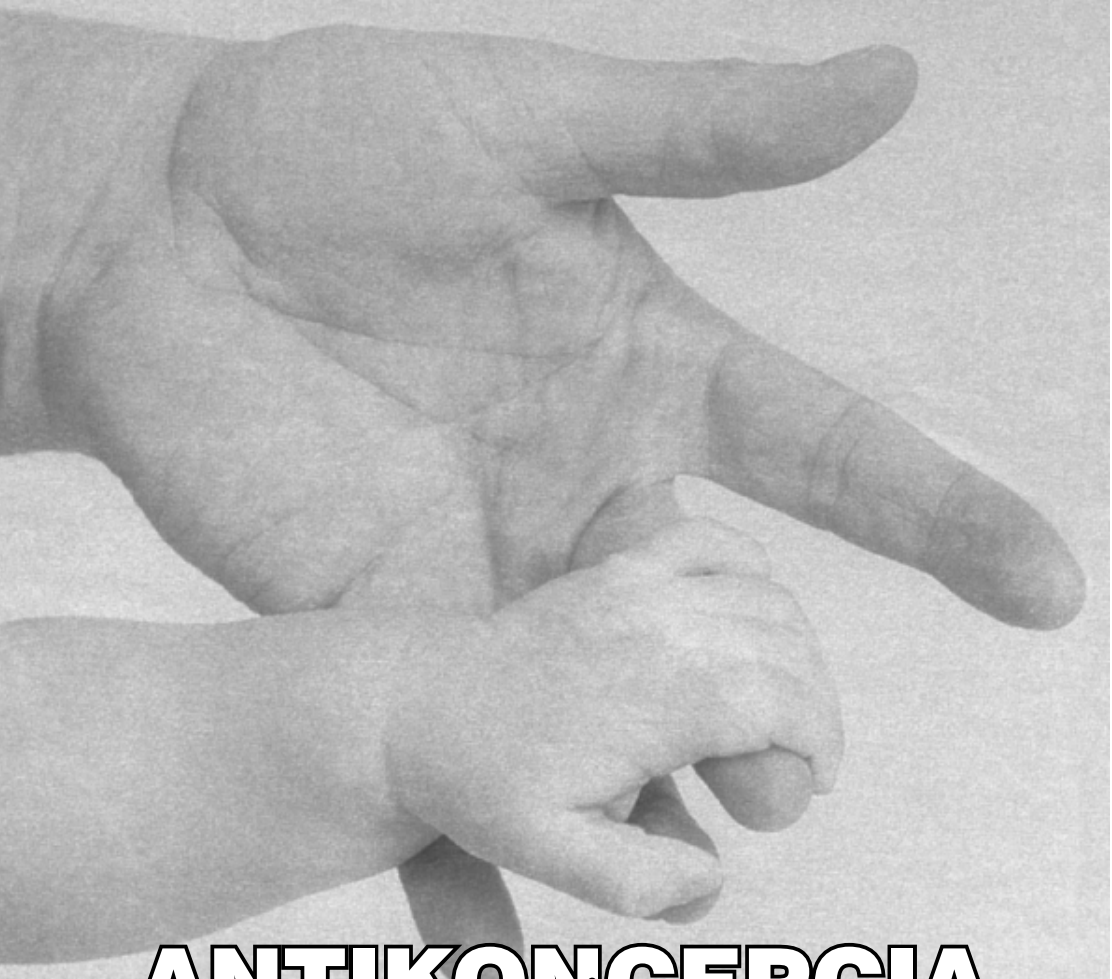

ANTIKONCEPCIA a jej vplyv na - manželstvo - rodinu - spoločnosť -

Snímka: archív redakcie

Antikoncepcia sa dnes prezentuje ako jeden z najväčších vynálezov v dejinách ľudstva a nástroj pokroku. Umožňuje vraj manželom efektívne plánovať rodičovstvo, vyhnúť sa nechceným tehotenstvám a prispieva vraj k stabilite manželského zväzku.

Ženám vraj umožňuje budovať kariéru a dosiahnuť nezávislosť. Mladým vraj umožňuje užívať si život zodpovedným spôsobom a spoznávať svojich budúcich manželských partnerov po každej stránke, čo vraj prispieva k zníženiu pravdepodobnosti budúceho rozvodu.

Chudobným tretieho sveta vraj pomáha zmenšovať ich biedu tým, že ich chráni pred príliš veľkým počtom detí, ktoré by nedokázali uživiť. Je vraj tou najlepšou zbraňou proti rozširovaniu pohlavne prenosných chorôb, ako je AIDS. Jej používanie vraj vedie k zmenšovaniu počtu umelých potratov. Je vraj nielenže zdravotne nezávadná, ale vraj v niektorých prípadoch dokonca prispieva k prevencii chorôb...

Tieto a mnohé iné domnelé výhody bývajú uvádzané ako dôvody pre čím rozšírenejšie používanie antikoncepčných prostriedkov. Odporcovia antikoncepcie bývajú v médiách označovaní za nepriateľov pokroku a náboženských fanatikov. Tejto propagande dnes verí väčšina spoločnosti, vrátane tých, ktorí pri ostatnom sčítaní zaškrtli kolonku rímskoalebo gréckokatolík. Je skutočne antikoncepcia takým veľkým požehnaním, ako je nám to dnes servírované médiami, politikmi a rôznymi organizáciami s celosvetovou pôsobnosťou?

Aby sme na túto otázku mohli pravdivo odpovedať, je vhodné si najprv ozrejmiť, čo to antikoncepcia je. Ako napovedá samotný termín, ide o prostriedky, ktorých účinkom má byť bránenie počatiu (lat. anti = proti, conceptio = počatie). V súčasnosti existujú viaceré druhy takýchto prostriedkov.

Hormonálna antikoncepcia

Hormonálna antikoncepcia vo forme pilulíek, náplastí alebo implantátov zavedených pod kožu účinkuje na báze narušenia biologického cyklu ženy, v ktorom sa prirodzene striedajú obdobia plodnosti a neplodnosti. Pilulky obsahujú hormóny, ktoré umelo udržujú organizmus ženy v stave, pri ktorom nedochádza k ovulácii (uvoľneniu vajíčka). Ak aj k ovulácii a prípadnému oplodneniu vajíč-

ka predsa dôjde, účinkom týchto hormónov je zabránenie oplodnenému vajíčku uhniezdiť sa v maternici, čo znamená jeho smrť.

Vnútromaternicové teliesko

Vnútromaternicové teliesko je cudzorodé teleso z plastu, ktoré je zavedené do maternice ženy. Toto teleso nezabráni počatiu, ale tým, že vyvoláva obrannú imunitnú reakciu, vytvára v maternici prostredie nepriateľské k uhniezdeniu už oplodneného vajíčka, čím spôsobuje jeho smrť. Niektoré telieska obsahujú aj aktívne chemické látky, napr. progesterón alebo meď, ktoré majú zvýšiť ich účinnosť.

Chemické prostriedky, bariérové metódy a sterilizácia

Chemické prostriedky, medzi ktoré patria rôzne spermicídne peny, želé alebo krémy, bránia počatiu tým, že spôsobujú uhynutie mužských spermií.

Bariérové metódy, ako je kondóm alebo pesar, by mali zabrániť preniknutiu spermií na miesto, kde môže dôjsť k oplodneniu vajíčka. Niekedy sú kombinované so spermicídmi.

Sterilizácia je prerušenie alebo zablokovanie ženských vajíčkovodov alebo mužských semenovodov (tzv. vazektómia). Je to vlastne zmrzačenie ľudských orgánov a ich prirodzenej plodivej funkcie, ktorá už po zákroku môže byť len ťažko obnovená.

Skúsme si teraz prejsť jeden po druhom dôvody, ktoré bývajú uvádzané ako potvrdzujúce oprávnenosť používania antikoncepčných prostriedkov.

Umožňuje antikoncepcia manželom efektívne plánovať rodičovstvo?

Ak sa pod 'plánovaním rodičovstva' myslí výhradne bránenie počatiu nechcených detí, tak efektívnosť jednotlivých antikoncepčných prostriedkov sa líši. Na základe výskumov je index efektívnosti používania u jednotlivých druhov antikoncepcie nasledovný (číslo znamená počet tehotenstiev, ktoré nastali u 100 žien za dobu 1 roku používania, tam kde sú dva údaje, prvý údaj platí pre tých, ktorí už deti mať nechcú, druhý pre tých, ktorí tehotenstvo iba odkladajú): ženská sterilizácia 0,04, mužská sterilizácia 0,15, hormonálna antikoncepcia 4-7, vnútromaternicové teliesko 5-15, kondóm 10-21, pesar 17-25, spermicídne peny 22-36. Ako tieto čísla ukazujú, niektoré metódy sú v praxi veľmi málo spoľahlivé.

Plánovanie rodičovstva však neznamená len vyhýbanie sa počatiu, ale aj snahu o počatie u rodičov, ktorí túžia po dieťati. Antikoncepcia neumožňuje plánovanie rodičovstva v tomto zmysle, ba naopak, ako si ukážeme neskôr, niektoré antikoncepčné prostriedky môžu spôsobiť predčasnú neplodnosť, takže znemožňujú rodičom počať dieťa aj vtedy, keď to chcú.

Prispieva antikoncepcia k stabilite manželstva?

Zástancovia používania antikoncepcie tvrdia, že prispieva k stabilite manželstva, pretože umožňuje manželom mať pohlavný styk, kedykoľvek chcú. Štatistiky to však nepotvrdzujú. Naopak, v krajinách, kde sa antikoncepcia bežne používa, vzrástla rozvodovosť na 30-50%. Prečo?

Dôvodov je viacero. Ten hlavný je, že antikoncepcia je v priamom nesúlade s Božím zákonom i prirodzenosťou človeka. Tie človeka povolávajú k láske, ktorá je bezpodmienečným darovaním seba, a manželský akt má byť vyjadrením takejto lásky.

Antikoncepcia však vnáša do manželského spolužitia prvok odmietania, a preto pohlavný akt, pri ktorom manželia bránia počatiu, nie je bezpodmienečným vyjadrením vzájomnej lásky. Manželia si ním vlastne vyjadrujú: „prijímam ťa, ale nie celého, odmietam tvoju plodnosť", vnímajú jeden druhého len ako nástroj uspokojenia svojej telesnej alebo emotívnej potreby.

Antikoncepcia je protiprirodzená aj preto, lebo oddeľuje dva prirodzené ciele pohlavného aktu: spojivý a plodivý, a tým ho robí zvráteným. Tak, ako je zvrátené najesť sa kvôli pôžitku a hneď to aj vyvrátiť, aby hostina mohla pokračovať ďalej, rovnako je zvrátené mať pohlavný styk a brániť pri tom jeho prirodzenému cieľu – počatiu.

To, že si manželia môžu byť vďaka antikoncepcii neustále k dispozícii, nemusí byť vždy výhodou. Napriek tomu (možno aj práve preto) sa totiž často stáva, že v ich vzájomnom vzťahu dochádza k zovšedneniu. Dočasné obdobia sexuálnej abstinencie pozitívne vplývajú na vzájomnú príťažlivosť manželov. Zovšednenie však môže vyvolať v jednom alebo aj v obidvoch manželoch väčšiu žiadostivosť, túžbu po zmene, po inom partnerovi.

Manželská nevera sa zdá byť dnes čoraz častejším javom aj vďaka tomu, že manželia užívajú antikoncepciu oveľa viac ako v minulosti, a to aj preto, lebo antikoncepcia do veľkej miery odstránila strach z otehotnenia ako možného následku cudzoložstva.

Navyše, hormonálna antikoncepcia môže spôsobovať u ženy aj značnú citovú labilitu, častú podráždenosť, depresívne stavy a stratu libida, čo môže veľmi škodiť manželskému spolužitiu. Hormóny totiž narušajú citlivú rovnováhu ženského organizmu, a tak žena trpí poruchami správania, ani si neuvedomujúc prečo. Dokazujú to početné svedectvá manželov, ktorí používali hormonálnu antikoncepciu, a neskôr ju vysadili.

Antikoncepcia podporuje manželov v tom, aby si za cieľ svojej existencie zvolili pohodlný život bez výdavkov a starostí s deťmi, a tým oslabuje ich schopnosť obetovať sa. Bez obety sa však o láske nedá hovoriť. „Antikoncepcia ničí lásku", hovorila Matka Tereza. Preto nikdy nedávala deti na adopciu manželom, ktorí ju užívali.

Umožňuje antikoncepcia ženám budovať kariéru a dosiahnuť nezávislosť?

Áno. Treba si však položiť aj inú otázku: je kariéra a nezávislosť to, čo urobí ženu šťastnou a prospeje rodine a spoločnosti? Feministické organizácie dnes vyzývajú ženy na oslobodenie sa od závislosti od mužov. Zázračným

PANE, ZOSTAŇ S NAMI

„Jedno srdce a jednu dušu" (Sk 4, 32).

22. V každej svätej omši sme vyzvaní porovnávať sa s ideálom spoločenstva, ktorý Skutky apoštolov načrtávajú ako vzor pre Cirkev všetkých čias. Je to Cirkev zhromaždená okolo apoštolov, zvolaná Božím slovom, schopná podieľania sa, ktoré sa týka nielen duchovných, ale aj hmotných dobier (porov. Sk 2, 42 – 47; 4, 32 – 35). V Roku Eucharistie nás Pán pozýva, aby sme sa k tomuto ideálu priblížili, nakoľko je to len možné. Nech sa s osobitným zanietením prežívajú chvíle, k akým nás vyzýva liturgia „stacionálnej omše", ktorú slávi biskup v katedrále so svojimi kňazmi, diakonmi a za účasti všetkých zložiek Božieho ľudu. To je základný „prejav" Cirkvi. Chvályhodné je však vytvoriť aj iné významné príležitosti, i na úrovni farností, aby vzrastal zmysel pre spoločenstvo, čerpajúc z eucharistického slávenia obnovenú horlivosť.

Deň Pána

23. Zvlášť povzbudzujem, aby sa v tomto roku venovala osobitná pozornosť objaveniu a plnému prežívaniu nedele ako Pánovho dňa a dňa Cirkvi. Bol by som šťastný, ak by sa meditovalo o tom, čo som napísal v apoštolskom liste Dies Domini. „Práve v nedeľnej omši, kde kresťania osobitne intenzívnym spôsobom opäť prežívajú skúsenosť apoštolov vo veľkonočný večer, keď sa im Vzkriesený zjavil, kým boli spolu zhromaždení (porov. Jn 20, 19). V tom malom jadre učeníkov, prvotine Cirkvi, bol istým spôsobom prítomný Boží ľud všetkých čias." Nech kňazi vo svojom pastoračnom úsilí venujú počas tohto roku milosti ešte väčšiu pozornosť nedeľnej svätej omši ako sláveniu, na ktorom sa stretá celé farské spoločenstvo vrátane pravidelne zúčastnených rozličných skupín a hnutí, ktoré žijú v tomto spoločenstve.

IV. EUCHARISTIA
– MISIJNÝ PRINCÍP A PLÁN

„Ešte v tú hodinu vstali a vrátili sa"
(Lk 24, 33)

24. Len čo emauzskí učeníci spoznali Pána, „ešte v tú hodinu vstali a vrátili sa" (Lk 24, 33), aby oznámili, čo videli a počuli. Kto prežil skúsenosť Vzkrieseného, živiac sa jeho telom a krvou, nemôže si nechať sám pre seba radosť, ktorú zakúša. Stretnutie s Kristom, neustále prehlbované v eucharistickej intimite, vyvoláva v Cirkvi a v každom kresťanovi naliehavú potrebu svedčiť a evanjelizovať. Zdôraznil som to v homílii, ktorou som ohlásil Rok Eucharistie, odvolávajúc sa na Pavlove slová: „A tak vždy, keď budete jesť tento chlieb a piť tento kalich, zvestujete Pánovu smrť, kým nepríde" (1 Kor 11, 26). Apoštol kladie do úzkeho vzájomného vzťahu eucharistickú hostinu a ohlasovanie: vstúpiť do spoločenstva s Kristom v slávení pamiatky Veľkej noci zároveň znamená zakúsiť naliehavú povinnosť stať sa misionármi udalosti, ktorú tento obrad sprítomňuje. Záverečný pozdrav na konci každej omše je zverením poslania, ktoré podnecuje kresťana, aby sa angažoval za ohlasovanie evanjelia a kresťanské formovanie spoločnosti.

Ján Pavol II. (na pokračovanie)

ANKETA

Ste za používanie antikoncepcie?

Peter, právník
Otázka má svoj teologický a ľudský rozmer. Z teologického hľadiska je stanovisko Katolíckej cirkvi jednoznačné a ťažko o veci polemizovať. Z hľadiska ľudského je problém zložitejší, ale prioritu by mali mať antikoncepčné metódy, ktoré sú akceptované a propagované aj Cirkvou. Pripúšťam, že v praktickej rovine by sa mala zohľadňovať otázka, koľko detí už rodičia priviedli na svet, sociálne pomery rodiny, zdravotný stav rodičov a pod., a podľa toho zvoliť vhodnú metódu.

Anna, učiteľka
Nie som za používanie antikoncepcie. Som však za používanie prirodzenej Bilingsovej metódy, ktorá je v propagácii. Veľa sa o nej hovorí aj v rádiu Lumen. Počas tejto metódy sa využívajú plodné a neplodné dni ženy.

Míroslav, podnikateľ
Som proti používaniu antikoncepcie. Dnes je zložitá doba, väčšina mladých ľudí nechce deti, či už kvôli dobrej práci, alebo aby o prácu neprišli. To je tiež jeden z dôvodov, prečo sa dnes antikoncepcia používa. Slobodný život bez záväzkov človeku pravdepodobne vyhovuje.

Iveta, zdravotná sestra
Je to každého osobná vec. Ja osobne som proti antikoncepčným prostriedkom v akejkoľvek forme. Je to zdraviu škodlivé.

Iveta, študentka
Som proti používaniu antikoncepcie, lebo antikoncepcia bráni počatiu, a tým zabíja deti.

Zuzana, študentka
Áno, som za používanie antikoncepcie. Pretože, ak niekto nechce dieťa, tak prečo nie.

Vladimír, ošetrovateľ
Nie som odborník, aby som sa k tomu vyjadril. Ak to pomôže zdravotnému stavu ženy a pritom ide o čistý úmysel, nevidím dôvod nepoužívať ju. Myslím tým to, že ak by mali nastať nejaké komplikácie pri pôrode a zapríčiniť zdravotné problémy alebo smrť ženy a lekár – odborník by to vopred povedal, potom by sa mala žena podľa svedomia rozhodnúť. Samozrejme, že ide o záležitosť dvoch ľudí, nie jedného.

pripravil P. Laca

prostriedkom na dosiahnutie tohto cieľa má byť antikoncepcia, ktorá im má umožniť venovať sa kariére na úkor materstva, stať sa tak finančne nezávislou od mužov, ba dokonca viesť úplne autonómny život.

Existujú vízie ženy budúcnosti, ktorá nežije v žiadnom trvalom zväzku a aj dieťa si je schopná zaobstarať pomocou techniky umelého oplodnenia. Je pravda, že jedným z dôvodov takéhoto prístupu je zlyhanie mnohých mužov vo funkcii manžela a otca, ktorí svoju vládu nad ženami i deťmi často zneužívajú. Napriek tomu je očividné, že žena dneška nenachádza skutočné naplnenie v budovaní svojej kariéry na úkor svojej prirodzenej úlohy manželky a matky.

Túžba po láske a ochrane manžela, na ktorého sa žena môže spoľahnúť, a rovnako silná túžba po materstve, sú žene vrodené a nedajú sa tak ľahko potlačiť. Existujú, samozrejme, výnimky, predovšetkým v prípadoch, keď žena kvôli prostrediu, v ktorom vyrastala, alebo v dôsledku rôznych tráum či nedostatočnej zrelosti, necíti sa byť schopná žiť v manželstve a vychovávať deti.

Ale to sú len výnimky, ktoré potvrdzujú všeobecnú túžbu žien po šťastnom manželstve a materstve. Dnešná spoločnosť nedostatočne oceňuje nenahraditeľný prínos ženy ako matky a manželky nielen pre svoju rodinu, ale pre celú spoločnosť. Súčasná sociálna politika, kultúra, reklama i médiá tlačia ženu k tomu, aby bola zárobkovo činná a aby odkladala svoje deti od raného veku do predškolských zariadení, čím sa na minimum obmedzuje jej kedysi taká prirodzená úloha meniť dom na domov.

Je od mládeže zodpovedné, ak používa antikoncepciu?

Málokto dnes spochybňuje názor, že antikoncepcia je nevyhnutnosťou pre mladého človeka. Mladí vraj nedokážu žiť pred manželstvom bez sexu, a preto jediný spôsob, ako to robiť zodpovedne, je používať pri tom antikoncepciu. Vyhnú sa tak vraj riziku predčasného rodičovstva a pohlavným chorobám, predovšetkým AIDS. Zároveň je vraj pre nich veľmi rozumné vyskúšať si pohlavný život so svojimi potencionálnymi kandidátmi na manželstvo, aby zistili, či sa k sebe hodia aj po tejto stránke, a predišli tak možnému rozpadu vzťahu po uzavretí manželstva. Je to naozaj tak?

Nie je. Ani jeden z vyššie uvedených argumentov nie je pravdivý. Nie je pravda, že mladý človek nedokáže žiť pred manželstvom čisto. V dnešnej dobe, keď naňho zovšadiaľ útočí erotika a pornografia, keď móda odhaľuje čím ďalej, tým viac, keď sa z toho, kto chce zachovať čistotu, robí posmech, to, samozrejme, nie je ľahké. Ale všetko, čo za niečo stojí, si vyžaduje boj a námahu. Odmenou je pocit vlastnej hodnoty a dôstojnosti, a ten najlepší základ pre budúce manželstvo.

Prečo je predmanželská zdržanlivosť najlepším základom pre manželstvo? Pretože pohlavné spojenie muža a ženy zasahuje človeka tak hlboko, že sa nedá len tak vymazať ani z pamäti, ani zo srdca. Robí z dvoch ľudí jedno telo. Preto mladý človek, ktorý žije promiskuitným spôsobom, franforcuje svoje vnútro na mnoho častí a oslabuje tak svoju schopnosť oddať sa svojmu budúcemu manželskému partnerovi celý a dosiahnuť tak plné manželské šťastie. Jeho predošlé vzťahy budú stále zasahovať do jeho terajšieho života.

Aj napriek tomu je možné dospieť k skutočnej láske. Je to však oveľa ťažšie. Ďalším dôvodom, pre ktorý je predmanželská čistota tým najlepším základom pre manželstvo, je, že ten, kto sa naučí ovládať svoju sexualitu pred manželstvom, obvykle dokáže byť verným aj v manželstve.

Čo sa týka vyhnutiu sa predčasnému rodičovstvu, vyššie sme si ukázali, že antikoncepčné prostriedky sú často málo spoľahlivé. Rovnako je hazardom myslieť si, že kondóm vylúči možnosť prenosu pohlavných chorôb. Do určitej miery ho obmedzí, ale ak miera jeho zlyhania môže byť podľa štatistiky až 21%, rovnaká je potom aj možnosť nákazy. Antikoncepcia nielenže riziko nezmenšuje, ale ho dokonca ešte zvyšuje, pretože vedie mladých k zvýšenej pohlavnej aktivite a striedaniu partnerov v mylnom domnení, že „s kondómom sa mi predsa nič nemôže stať".

Neobstojí ani názor, že mladí si musia pred svadbou pohlavný život vyskúšať, aby zistili, či sa k sebe hodia. Odborníci i skúsenosti hovoria, že nesúlad je síce možný, ale málo pravdepodobný a obvykle odstrániteľný. Na druhej strane mladí, ktorí začali žiť pohlavne pred manželstvom, majú tendenciu obmedziť svoje zbližovanie na túto stránku a zanedbať vzájomné spoznávanie svojich názorov, povahy a životných cieľov. A práve toto môže byť pre ich budúce manželstvo osudné. Niekedy ich pohlavné spolužitie môže priviesť do

Snímka: J. Gradoš

takej závislosti od druhého, že napriek jeho očividným zlým vlastnostiam a nevhodnosti pre manželstvo nie sú schopní tento neperspektívny vzťah ukončiť.

Pomáha antikoncepcia chudobným?

Zdalo by sa, že áno. Veď logika nepustí: čím viac detí, tým viac výdavkov, čím viac výdavkov, tým väčší nedostatok. Táto matematika však nepočíta s tým, že deti nie sú len terajší zaťažovatelia rodinného rozpočtu, ale aj budúci prispievatelia a pomocníci a neskôr opatrovníci v starobe. Deti sú budúcnosť nielen vlastnej rodiny, ale celého národa. Európa v 19. storočí prešla obdobím vysokého rastu populácie a nezdá sa, že by jej to dlhodobo uškodilo. Naopak, terajšie vymieranie Európy má za následok aj klesanie hospodárskej výkonnosti a nutnosť prílivu imigrantov. Rovnako aj tzv. tretí svet má už populačnú explóziu pomaly za sebou a jeho bieda má v skutočnosti iné príčiny: vojny, negramotnosť, vykorisťovanie a sebectvo bohatých. Zem je oveľa väčšia, než si uvedomujeme, a dokáže uživiť niekoľkonásobne viac miliárd ľudí. Riešením biedy nie je antikoncepcia, ale solidarita a pomoc chudobným.

Je antikoncepcia najlepšou zbraňou proti rozširovaniu pohlavne prenosných chorôb?

Jediný druh antikoncepcie, ktorý má vraj ochranný účinok, je kondóm. Výskumy však ukazujú, že jeho účinnosť je obmedzená. V prípade chorôb ako papillomavirus alebo herpes simplex virus neposkytuje kondóm takmer žiadnu ochranu. Pred vírusom HIV a inými chorobami chráni kondóm iba čiastočne. Niektoré štúdie poukazujú na to, že napriek proklamovanej nepriepustnosti latexového kondómu, v skutočnosti k prieniku vírusu môže dôjsť. Oveľa väčším rizikom je zlyhanie kondómu.

Ak kondóm podľa štatistík zlyhá v 10 až 21% prípadov, je zrejmé, že jeho používanie je hazardom s vlastným životom. Najväčším nebezpečenstvom kondómu je však propaganda, ktorá tvrdí, že kondóm je účinnou ochranou pred pohlavnými chorobami. Táto mylná istota vedie ľudí k promiskuitnému správaniu, ktoré spôsobuje epidemické rozširovanie týchto chorôb, medzi nimi aj AIDS.

Jedinou účinnou ochranou pred pohlavnými chorobami je čistota pred manželstvom a vernosť v manželstve. Dokazujú to aj skúsenosti z niektorých afrických štátov, ktoré v boji s AIDS dosiahli dobré výsledky pomocou výchovy k čistote a vernosti. Naopak, všade tam, kde sa ako prevencia používa kondóm, sa epidémia šíri ďalej.

Vedie používanie antikoncepcie k zmenšovaniu počtu umelých potratov?

Aj tu by sa zdalo, že odpoveď je kladná. Veď je logické, že čím menej nechcených detí sa vďaka antikoncepcii počne, tým menej ich bude vystavených možnosti potratu. To je pravda. Používanie antikoncepcie má však aj iné účinky na potratovosť. Vyvoláva v ľuďoch i spoločnosti pocit oprávnenosti odmietania dieťaťa za každých okolností.

Táto mentalita vidí v dieťati nie dar ani bytosť s právom na život, ale iba ohrozenie svojich záujmov. Prípadné počatie považuje za zlyhanie techniky a nezdráha sa využiť inú 'techniku' – potrat („umelé prerušenie tehotenstva"), aby sa tak napravilo zlyhanie predošlej. Je fakt, že všade tam, kde sa zlegalizovala antikoncepcia, zanedlho nasledovalo aj uzákonenie potratov.

Čo málokto z užívateľov antikoncepcie vie, je, že niektoré druhy antikoncepcie majú abortívny účinok, t.j. spôsobujú včasné potraty. Vnútromaternicové telieska (u nás známe pod menom DANA) v skutočnosti vôbec nie sú antikoncepciou, ale abortívom, pretože ich účinkovanie nezabraňuje počatiu, ale spôsobuje potrat už oplodnených vajíčok.

Rovnaký účinok má aj hormonálna antikoncepcia. Kombinovaná pilulka obsahujúca hormóny estrogén a progestín síce zabraňuje ovulácii, ale nie vždy. V prípade, že k ovulácii dôjde a vajíčko je oplodnené, hormóny spôsobia potrat tým, že znemožnia uhniezdenie oplodneného vajíčka v maternici. Minipilulka, t.j. pilulka obsahujúca iba progestín, ovulácii nezabraňuje vôbec a teda jej účinok je výlučne abortívny. Rovnako je to aj v prípade tzv. tabletky „ráno po" (morning-after).

Je antikoncepcia zdravotne nezávadná?

Niektoré druhy antikoncepcie škodia zdraviu viac, iné menej, ale žiaden druh nie je úplne nezávadný. Všetko, čo je pre ľudský organizmus neprirodzené, má na jeho zdravie obvykle negatívny vplyv.

Hormonálna antikoncepcia, ako nás informujú pozorovania lekárov i príbalové letáky, môže spôsobiť napätie prsníkov, poruchy cyklu, poruchy krvnej zrážanlivosti, zápaly žíl, pľúcne embólie, mozgové príhody, infarkty, slepotu, alergie, žltačku, plesňové ochorenia pošvy, zvýšené riziko rakoviny pečene, choroby pečene a žlčníka, zvracanie, migrény, závraty, depresie, poruchy libida, vypadávanie vlasov, zmeny hmotnosti, rast ochlpenia, svrbenie a i.

Riziko úmrtia je u žien užívajúcich tabletky vyššie než u tehotných. Tieto nežiaduce účinky sú v novších druhoch hormonálnej antikoncepcie menej časté, než v starších druhoch, ale o čo slabšie sú tieto ich účinky, o to pravdepodobnejší je ich abortívny účinok. O nezávadnosti sa však v žiadnom prípade nedá hovoriť.

Vnútromaternicové telieska spôsobujú chronické zápaly vnútorných ženských orgánov, abnormálne krvácanie, bolesti v malej panve, prederavenie maternice, neplodnosť a mnohé iné. Výrobcovia uvádzajú až 31 možných komplikácií. Niektoré z nich môžu spôsobiť aj smrť. V USA sa telieska prestali prakticky používať, pretože ich výrobcovia boli nútení platiť užívateľkám veľké sumy odškodného za poškodenie zdravia.

Chemické prostriedky a bariérové metódy majú sami o sebe len málo nežiaducich účinkov. Môžu spôsobovať alergické reakcie. Používanie kondómu však nepriamo spôsobuje riziko nákazy pohlavne prenosnými chorobami tým, že vedie ľudí k promiskuitnému správaniu v domnení, že predstavuje účinnú ochranu pred nimi.

Sterilizácia je sama o sebe škodlivá tým, že je zmrzačením ľudských pohlavných orgánov. Vazektómia muža môže spôsobiť zdravotné obtiaže, pretože organizmus musí po nej vstrebávať spermie, ktoré nemôže vylúčiť normálnym spôsobom. Po čase sa zvyšuje riziko rakoviny prostaty. Žena s podviazanými vaječníkmi môže trpieť ďalšími gynekologickými potiažami. Sterilizácia často spôsobuje i psychické problémy súvisiace s vedomím viny a stratou sebaúcty.

Tak ako to je s antikoncepciou?

Aký vplyv má antikoncepcia na manželstvo, rodinu a spoločnosť? Napriek tomu, že na jednotlivé otázky s tým súvisiace sme si odpovedali len stručne, môžeme s istotou odpovedať, že antikoncepcia má zhubný vplyv na tieto inštitúcie.

Zároveň je však dôležité upozorniť na to, že existuje alternatíva k antikoncepcii, a tou je prirodzené plánovanie rodičovstva. O tom však až v ďalšom článku.

Peter Labanič

SDM Kolín 2005
alebo čo videli šiesti králi z východu (II.)

„A hľa, hviezda, ktorú videli na východe, išla pred nimi, až sa zastavila nad miestom, kde bolo dieťa“ (Mt 2, 9).

Pre šiestich Božích vyvolencov, ktorí sa mu šli pokloniť na Svetové dni mládeže, bolo tým miestom bývalé hlavné mesto západného Nemecka. Tak, ako v Betleheme nebolo v čase narodenia Ježiša miesto, tak bol Kolín plný pútnikov. Preto mnohí bývali buď v Düsseldorfe, alebo tak, ako my Slováci, v Bonne.

Ubytovali nás v škole na sídlisku Tennenbusch, kde sme mali chvíľami pocit, že nie sme v Nemecku, ale v moslimskej krajine. Nuž ale v Bonne sme začali zakúšať rôznorodosť Cirkvi. Na otváracej svätej omši viali nad zhromaždením státisícov kresťanov vlajky krajín všetkých kontinentov. A všetci sme mali niečo spoločné: prišli sme sa mu pokloniť. V ňom sme boli všetci rovnakí, boli sme jedna rodina. Všetkých chytil za srdce krátky zostrih o Svätom Otcovi Jánovi Pavlovi II. a všetci s radosťou kričali „Benedetto“ nášmu novému „papovi“. Namiesto znaku pokoja si zúčastnení vymieňali medzi sebou hviezdy. Veď jedna hviezda nás tam všetkých priviedla.

Každému národu bol pridelený kostol, kde sa účastníci danej krajiny stretávali na spoločnom programe. V tom našom, Stiftskirche, sa program začínal rannou modlitbou, piesňami a pokračoval katechézou, ktorú viedol vždy jeden z prítomných biskupov. Katechézu uvádzalo tanečné divadlo v podaní Paľa Danka a nadväzovali na ňu práca v skupinkách a svätá omša. Hlboké myšlienky sme si odniesli z príhovorov biskupa Tomáša Galisa, no mladých predsa len najviac strhla katechéza nášho vladyku Milana Chautura o prijímaní Eucharistie. Posledný deň nás po namáhavom hľadaní navštívil aj kardinál Tomko. Ako sám s radosťou v hlase povedal: hľadal som vás a našiel som vás.

A čo bolo najlepšie na celom pobyte v Bonne? Jednoznačne púť do Kolína. Po zdĺhavej dvojhodinovej ceste sme boli konečne na mieste, ktoré skutočne stálo za to navštíviť. Kolínsky dóm, ktorý sa týči do výšky 157 metrov, sme videli už zo stanice. Bolo len treba pretisnúť sa tisícami mladých, ktorí zaplnili námestie, a mohli sme si ten veľkolepý dom nášho Boha pozrieť aj zvnútra. Aj napriek tomu, že dnu vládol ruch, bolo to miesto stvorené na modlitbu. Dlho sme kľačali pred oltárom a každý osobne adoroval toho, ktorý prišiel z lásky na tento svet, aby ho spasil, a ktorý naplňal toto miesto a naše srdcia. Mnohokrát sa „šiesti králi z Prešovskej eparchie“ zastavili, aby sa znovu a znovu spoločne modlili. Mysleli sme aj na všetkých mladých nášho biskupstva, ktorí nemohli zažiť s nami túto nádhernú chvíľu pri relikviách Troch mudrcov z východu.

Potom sa naša skupinka rozdelila, aby každý zakúsil z Kolína, v ktorom panovala úžasná multikultúrna atmosféra, to, čo ho najviac zaujímalo. Ja som sa s mojím snúbencom vybrala pozdĺž osvetleného nábrežia hľadať Kostol svätej Uršule, u ktorej sme si chceli vyprosiť príhovor pre náš vzťah. Cestou sme objavili viacero chrámov a v každom sme sa poklonili nášmu Pánovi v Eucharistii. Keď sme si už obzreli poriadny kúsok kolínskeho historického centra, konečne sme našli nádherný kostol, ktorý ukrýval ostatky patrónky mesta Kolín a tých, čo sa pripravujú na manželstvo. Vnútro naplňali nádherné východné spevy a nám sa vôbec nechcelo opustiť túto atmosféru modlitby, nášho Pána ukrytého v chlebe a veľmi autenticky visiaceho na dreve kríža. Ale čas už poriadne pokročil a my sme sa museli vrátiť do Bonnu. Posledný krát sme si šli pozrieť kolínsku katedrálu v svetle reflektorov a snažili sme sa dostať na stanicu metra, ktorú ale pre veľký nával uzavreli. Začala som sa báť. Podarí sa nám vôbec dostať sa späť? Vybrali sme sa hľadať inú stanicu metra a skúsiť šťastie tam, no začali sme sa v Kolíne strácať. Až keď som skutočne nechala túto vec v Božích rukách, konečne sme po polhodine našli najbližšiu stanicu, kde sa nám podarilo nastúpiť. Keď sme sa vrátili do Bonnu, bol už síce ďalší deň, ale to, čo sme zažili v Kolíne, stálo za všetky obety. Nasledujúci deň toto mesto navštívil aj Svätý Otec Benedikt XVI. My sme sa na jeho príchod loďou pozerali v priamom prenose v „našom“ kostole v Bonne.

Prvú príležitosť stretnúť pápeža sme mali až na Marienfelde, kde nám bol pridelený najlepší možný sektor. Obrovské Máriino pole postupne zaplňal milión ľudí, ktorí sa chceli pokloniť Pánovi spolu s milovaným „Benedettom“. Večerná vigília bola skutočne mocná. Boli sme vďační Bohu za to, že utvoril Cirkev takú bohatú, že nám dal toľko bratov a sestier a Otca, ktorý túto veľkú rodinu obráni pred zlom sveta. A keďže je cirkev jedna rodina, jedno telo a jedna duša, neprekážalo nám ani to, že sme mnohému nerozumeli. Stačilo nám, že to chápu iní a tešili sme sa s nimi. Pred veľkolepou nedeľnou slávnosťou sme videli Svätého Otca z asi 50 metrovej vzdialenosti a ním požehnaní sme zažívali najväčšie stretnutie pri slávení Eucharistie v našom živote. Všetci sme spievali rovnaké piesne, všetci sme sa klaňali jednému Bohu, všetci sme prijali jedného Krista: černosi, belosti, indiáni, aziati, všetky Božie deti. Nuž a tu na Marienfelde pri Kolíne, spoznajúc týchto súrodencov, sa 21. augusta skončila naša púť za Ježišom. A tak sme vstali a „inou cestou sa vrátili do svojej krajiny“ (Mt 2, 12).

Ema Vajsová

Anketa medzi nami: ČO TI DALI SDM V KOLÍNE?

MAJO, 21: Svetové dni mládeže mi dali viac, ako som očakával. Prichádzal som na nich ešte ustarostený z každodenného života. Počas týchto dní som sa však snažil prežiť toto stretnutie mládeže hlavne po stránke duchovnej. A skutočne, už po prvých dňoch mi v srdci zavládol pokoj a čoraz viac som pociťoval Božiu prítomnosť a lásku. Spoznal som tam mnoho úžasných ľudí a prežil s nimi veľa prekrásnych chvíľ, na ktoré budem vždy rád spomínať. Domov som odchádzal naplnený, s pocitom pravej slobody v Kristovi a s novou nádejou.

ĽUBKA, 22: SDM mi dali veľa - naučili ma viac prijímať druhých ľudí s ich povahou a vlastnosťami, ľudí inej farby pleti. Taktiež som si viac uvedomila veľkosť a nekonečnú dobrotu Boha. Veď to On si nás tam zhromaždil, aby sme sa mu spoločne klaňali. On bol tým, za ktorým sme prišli. Náš Ocko mi ukázal, že má vždy všetko pre mňa úžasne pripravené. Záleží len na mne, či prijmem jeho ponuku. Veľmi ďakujem Bohu a ľuďom, ktorí mi umožnili ísť na toto stretnutie. Je to naozaj nezabudnuteľný čas. Čas zapísaný hlboko v mojom srdci.

EMIL, 23: Mám skúsenosti s predošlými svetovými stretnutiami mládeže, preto moje očakávania boli veľké. Môžem povedať, že sa naplnili. Marienfeld bol ozajstným vyvrcholením SDM. Spolu s mladými z rôznych kútov sveta sme vytvorili úžasné spoločenstvo. Napriek rôznorodosti účastníkov to bola veľká manifestácia jednoty Katolíckej cirkvi a odkaz pre svet, že Cirkev má mladých, ktorí idú za Kristom. Duchovne ma to osviežilo, dodalo nových síl, ako aj povzbudilo do obetavejšej práce s mládežou. Príslovie vraví: Je lepšie raz vidieť, ako dvakrát počuť. Preto odporúčam všetkým mladým aspoň raz zažiť Svetové dni mládeže.

dobré rady k ni(e)čomu

Ver, že Boh robí zázraky aj dnes a že sa môžeš dostať na SDM Sydney 2008. Tak sa naňho spoľahni a začni šetriť práve teraz.

Mojžišova Pascha

V tomto článku by sme mohli hovoriť o Mojžišovej smrti ako o závere rôznych udalostí jeho života, o ktorých sme predtým hovorili. Ale skôr, akoby sme hovorili o Mojžišovej smrti, budeme hovoriť o jeho pasche; to značí o jeho prechode k Otcovi, lebo takto treba interpretovať koniec dní tohto Božieho priateľa, ktorý bol tak intímne spojený s Bohom, že sa s ním rozprával z tváre do tváre.

Smrť, alebo pascha, Mojžiša je vyrozprávaná v knihe Deuteronomium. Vidíme tu, ako z vrchu Nebo Boh ukazuje Mojžišovi zasľúbenú zem a vraví mu: „Toto je tá zem, o ktorej som prisahal pred Abrahámom, Izákom a Jakubom: ‚Dám ju tvojmu potomstvu!' Dal som ti ju uzrieť na vlastné oči, ale nevkročíš do nej!" (Dt 34, 4).

Zasľúbená zem je v jazyku Písma obraz nebeského kráľovstva. Svätí cirkevní otcovia hovoria, že kontemplovať Boha znamená vlastniť ho. T. j. kresťan, ktorý v celom svojom duchovnom putovaní kontempoval Božie tajomstvá, už vlastní Boha samotného. Takto máme interpretovať aj to, že Mojžiš po presnom splnení svojej misie, v stálom postoji bezvýhradnej lásky k Bohu, ktorý sa mu zjavoval od milosti k milosti, nepotrebuje prejsť so svojím ľudom do zasľúbenej zeme. Stačí mu ju vidieť z vrcholu končiara a odtiaľ robí paschu, čiže skrze svoju smrť prechod k Bohu, ktorého miloval a poslúchal celým svojím srdcom, celou svojou dušou a zo všetkej svojej sily.

Táto konkrétna Mojžišova situácia nám pripomína Simeona, ktorý so Spasiteľom v náručí mohol zvolať na konci svojich dní: „Teraz prepustíš, Pane, svojho služobníka v pokoji podľa svojho slova, lebo moje oči uvideli tvoju spásu, ktorú si pripravil pred tvárou všetkých národov; svetlo na osvietenie pohanov a slávu Izraela, tvojho ľudu" (Lk 2, 29-32).

Takisto Mojžiš, zodratý rokmi a utrpením, po splnení svojej misie priviesť svoj ľud do zeme, ktorá oplýva medom a mliekom, môže na vrchole končiara radostne zaplesať: „Teraz, môj Bože, prepusť svojho služobníka v pokoji."

Mojžiš dostáva od Boha dvojaké poslanie: vyslobodiť Izrael z Egypta (Ex 3, 9-10) a odhaliť tomuto ľudu Božie meno: „Ja som ten, ktorý som" (Ex 3, 14).

Meno v Písme sa stotožňuje s osobou. „Ja som, ktorý som" - týmito slovami sa Boh odhalil Mojžišovi, čo znamená, „ja som Boh mocný, ktorý som s vami, vykonávajúc spásu."

Vidíme teda, že Mojžiš je dokonalým predobrazom Ježiša, ktorý uskutočňuje v plnosti oslobodenie zotročeného ľudu a zjavenie Božieho mena, ktoré definitívne vyslobodí človeka z otroctva.

A preto môžeme nájsť vzácne paralely medzi Mojžišom, ako nazerá na zasľúbenú zem z vrchu Nebo, a rozlúčkovou rečou Ježiša so svojimi učeníkmi, ktoré zozbieral Ján v hlave 13 až 17 svojho evanjelia, a presne takto začína: „Bolo pred veľkonočnými sviatkami. Ježiš vedel, že nadišla jeho hodina odísť z tohto sveta k Otcovi. A pretože miloval svojich, čo boli na svete, miloval ich do krajnosti" (Jn 13, 1).

Jestvuje mnoho pohľadov na rozlúčku Ježiša so svojimi učeníkmi, čo by mohli vyjsť z Mojžišových úst pri jeho rozlúčke s izraelským ľudom. Aj on môže povedať: „Keby ste ma milovali, radovali by ste sa, že idem k Otcovi" (Jn 14, 28). Tak, ako Ježiš si je vedomý toho, že nenechá svojich učeníkov sirotami a potešuje ich slovami: „Nech sa vám srdce nevzrušuje! Veríte v Boha, verte aj vo mňa" (Jn 14, 1). Tak aj Mojžiš si je vedomý toho, že nenechá izraelský ľud v zasľúbenej zemi sirotou, ale že ide tento ľud so zjaveným menom „Ja som, ktorý som." Ja som vás vytrhol z Egypta, staral sa o vás na púšti a dobyl pre vás zasľúbenú zem. Izrael si uvedomuje veľmi jasne toto pôsobenie Božieho mena a stále si bude pripomínať hrdinské skutky Jahveho so svojím ľudom prostredníctvom žalmov.

Okrem toho, Mojžiš môže odísť v pokoji, pretože si je vedomý, že tento ľud, ktorý necháva v zasľúbenej zemi, má v sebe zárodok budúceho Mesiáša.

Mnohé a veľmi hlboké paralely môžeme objaviť medzi odchodom Mojžiša a už spomínanou rozlúčkou Ježiša so svojimi učeníkmi. Končíme s tou rozlúčkou, čo sa nám zdá najvhodnejšia. Mojžiš, takisto ako Ježiš mohol veľmi dobre povedať tieto slová, aby uzavrel svoj život: „Otče, nadišla hodina: Osláv svojho Syna, aby Syn oslávil teba" (Jn 17, 1).

IGLESIA SIN FRONTERAS
P. Antonio Pavia, Quito - Ecuador
Preložila E. Ilečková

PRÍBEHY ZO ŽIVOTA SVÄTÝCH

Náš sv. otec Ján Milosrdný, alexandrijský patriarcha (12. november)

Pochádzal z Cypru, žil na prelome 6. a 7. storočia a bol alexandrijským patriarchom, teda patriarchom v starobylom egyptskom meste s apoštolskou tradíciou (misijne tam pôsobil najmä svätý apoštol a evanjelista Marek).

Počas jeho biskupského pôsobenia sa, okrem iného, stalo, že akýsi mladík z Alexandrie utiekol spolu so ženou zasvätenou Bohu do Konštantínopola. Ľudia ho začali odsudzovať a vraveli: „Zahubil dve duše, aj svoju, aj mníškinu, a navyše sa pre všetkých stal pohoršením. Pritom v evanjeliu sa hovorí: Beda človekovi, skrze ktorého prichádza pohoršenie (por. Mt 18, 7b)."

Patriarcha sa rozhodol využiť tieto udalosti na poučenie svojich duchovných ovečiek o nebezpečenstve posudzovania a na ich nasmerovanie k väčšej vnímavosti voči vlastným hriechom. Povedal im nasledujúce slová:

«Deti, prestaňte posudzovať, lebo aj vy sa previňujete dvoma hriechmi. Po prvé, keď odsudzujete toho, kto sa prehrešil, porušujete Božie prikázanie: „Nesúďte nič predčasne" (1 Kor 4, 5a). Po druhé, keď ohovárate brata, neviete, či sa ešte stále prehrešuje, alebo už robí pokánie.» A dodal:

«Akýsi mních kráčal ulicami mesta Týrus. Zbadala ho cudzoložnica menom Porfýria, ktorá bola všetkým obyvateľom toho mesta známa, a začala za mníchom kričať: „Otče, zachráň ma, ako aj Kristus zachránil cudzoložnicu (por. Jn 8, 1 – 11)!" Mních nedbal na ľudské súdy a povedal: „Poď za mnou!" Pred očami všetkých ju chytil za ruku a vyviedol z mesta. Nato sa po celom meste rozniesol chýr, že mních si zobral cudzoložnicu Porfýriu za ženu. Ako mních viedol Porfýriu do monastiera, ona po ceste našla opustené dieťa a ujala sa ho, aby ho vychovávala ako svoje vlastné.

Po určitom čase niekoľkí obyvatelia Týru pricestovali do krajiny, kde býval spomínaný starec i Porfýria. Keď zbadali, že má dieťa, posmešne jej povedali: „Pekné dieťa si porodila, Porfýria!" Keď sa vrátili domov, všetkým rozpovedali, že Porfýria má od toho mnícha dieťa. „Videli sme ho na vlastné oči," hovorili, „a veľmi sa na mnícha podobá."

Keď starec predvídal koniec svojho pozemského života a odchod ku Kristovi, povedal Pelágii (takto premenoval Porfýriu, keď prijala mníšske podstrihnutie): „Pôjdeme do Týru, kam teraz musím ísť. Chcem, aby si ma pritom sprevádzala." Pelágia, charakteristická poslušnosťou svojmu duchovnému otcovi, súhlasila. Zobrali so sebou aj dieťa, ktoré malo už sedem rokov.

V Týre starec ochorel a mnohí obyvatelia ho prišli navštíviť. Vtedy všetkým povedal: „Prineste mi kadidelnicu!" Keď ju priniesli, zobral ju, všetky horiace uhlíky z nej vysypal na svoju hruď a nechal ich tam dovtedy, kým nevychladli. Uhlíky nespálili ani jeho telo, ani jeho odev. Nato im povedal: „Požehnaný Boh, ktorý kedysi zachoval ker nespálený ohňom (por. Ex 3, 1 – 6)! On je mojím svedkom, že ako tieto žeravé uhlíky nespálili moje telo a oheň sa nedotkol môjho odevu, tak podobne som ani ja od samého svojho narodenia nepoznal telesný hriech." Nato odovzdal dušu Pánovi. Všetci, čo to videli, divili sa a oslavovali Boha, ktorí u seba skrýva svojich služobníkov, čo sa namáhajú.»

Keď svätý Ján Milosrdný dorozprával tento príbeh, povedal prítomným nasledujúce poučenie: «Takže, moji bratia a deti, neponáhľajte sa odsudzovať. My často vidíme hriech človeka, ktorý sa dopúšťa prehrešenia, ale jeho pokánie, ktoré robí v tajnosti, už nevidíme.»

Kto z nás, milí čitatelia Slova, môže povedať, že nemá problémy so svojím jazykom, že sa nikdy nedopúšťa ani osočovania (rozprávania o vymyslených chybách iného človeka), ani opovážlivého posudzovania (rozprávania o predpokladaných chybách iného človeka, akoby sme o ich existencii mali istotu), ba dokonca ani ohovárania (teda zbytočného rozprávania o skutočných chybách iného človeka)?! Kto z nás môže pravdivo tvrdiť, že má pod kontrolou svoj jazyk i svoje ústa, čo znamená, že je dokonalý kresťan, ktorý dokáže udržať na uzde aj celé svoje telo (por. Jak 3, 2b)?! Poučenie svätého Jána Milosrdného teda patrí nielen jeho súčasníkom žijúcim v Alexandrii, ale aj nám, gréckokatolíkom bývajúcim na Slovensku.

Marcel Gajdoš

„IDEM, ABY SOM SA STAL SVÄTÝM...“

„Buďte svätí, lebo ja, Pán, váš Boh, som svätý!“ Lv 19.2. Určite ste si už mnohí z vás tieto slova prečítali v Svätom písme v starozákonnej knihe Levitikus. V nasledujúcich riadkoch chcel by som vám predstaviť sv. Gerarda Majellu, ktorý veľmi túžil stať sa svätým a ktorému sa to s Božou pomocou aj podarilo.

Svätý Gerard Majella sa narodil 6. apríla 1726 v chudobnej rodinke v mestečku Muro-Lucano. Gerardova matka bola jednoduchá a nábožná žena, otec bol krajčír. Gerarda vychovávali spolu so staršími sestrami Brigitou, Anitou a Alžbetou.

Do školy začal chodiť, keď mal sedem rokov. Už tu sa ukázal ako nadané dieťa, rýchlo sa naučil čítať a písať, na prosbu učiteľa doučoval zaostávajúcich spolužiakov. Mal výnimočný vplyv na svojich kamarátov, nabádal ich, aby navštevovali Ježiša vo svätostánku. Jeho túžba po Eucharistii bola priam neuveriteľná. Keď mal osem rokov a ešte musel dva roky čakať na prvé sväté prijímanie, rozhodol sa, že pôjde na sväté prijímanie spolu s ostatnými ľuďmi. Nedokázal ovládnuť svoju túžbu po Ježišovi. Keď ho kňaz zbadal, pokarhal ho, že „prijímanie nie je hračka pre deti“. Potom bolo počuť, ako malý Gerard plače v kúte kostola. Nasledujúcu noc, keď Gerard plakal vo svojej posteli, prišiel k nemu na návštevu neobyčajný posol. Celá izba sa naplnila svetlom a sám svätý archanjel Michal, ktorého si náš malý svätec veľmi ctil, mu priniesol svätú hostiu. Gerard o tejto udalosti hovoril v nasledujúci deň. Zrejme to nebude výmysel chlapčeka, ktorému sa čosi prisnilo, keďže aj o dvadsať rokov túto udalosť potvrdil.

Keď mal Gerard 12 rokov, zomrel mu otec. Miesto po otcovi ostalo prázdne. Gerard bol prinútený prevziať na svoje ramená povinnosti dospelého. Zobral teda ihlu, niť a nožnice, matka totiž rozhodla, že sa stane krajčírskym učňom. Po vyučení sa za krajčíra, mal pätnásť rokov, v jeho srdci dozrelo rozhodnutie: bude rehoľníkom. Gerard dobre poznal kapucínov, ale tí ho nepriali, pretože sa im videl príliš mladý a chudý. V apríli 1749 sa začali v Mure sväté misie pod vedením misionárov z Kongregácie najsvätejšieho Vykupiteľa. Uchvátený ich pokorou a chudobou hneď prosil o prijatie do kongregácie. Misionári najprv nechceli súhlasiť a aj jeho matka bola proti tomu, aby sa jej syn stal rehoľníkom. Gerard sa napriek nesúhlasu matky aj misionárov rozhodol, že bude redemptoristom. Keď misionári odchádzali z Muro-Lucana, matka zamkla Gerarda v izbe, v ktorej okno bolo vysoko. Keď však otvorila dvere jeho izby, onemela od údivu – Gerard tam nebol. Nechal iba správu: „Idem, aby som sa stal svätým! Zabudnite na mňa!“ Pre svoju vytrvalosť a neodbytnosť bol prijatý do postulátu v kláštore v Delicete.

Od zloženia rehoľných sľubov čistoty, chudoby a poslušnosti sa začala Gerardova verejná činnosť. Jeho pôsobiskom bolo Deliceto Neapol a Materdomini. Stal sa ozajstným apoštolom pre svet. Zriedka sa prihodilo, aby po návrate nedoviedol nejakého hriešnika, ktorého stretol na ceste. Dokázal každého priviesť k spovedi, milosť Božia mu dovoľovala čítať vo svedomí hriešnikov ako v otvorenej knihe a obracať ich.

Gerard bol zvlášť pozorný k matkám v požehnanom stave. V súvislosti s touto starostlivosťou životopisci spomínajú nasledujúcu udalosť. Keď bol na návšteve v istej rodinke, „zabudol“ si tam vreckovku. Dievča z rodiny mu ju prinieslo, ale on jej povedal, aby si ju nechala, že jedného dňa ju bude potrebovať. Po niekoľkých rokoch takmer zomierala pri svojom prvom pôrode. Vtedy si spomenula na slová a dar od Gerarda, rýchlo siahla po vreckovke a nastal zázrak šťastného pôrodu.

Vo veku 29 rokov, keď bol jeho organizmus vyčerpaný kajúcnym spôsobom života a unavujúcimi cestami v službe núdznym, podľahol chorobe, ktorá ho ničila - tuberkulóze.

V októbri tohto roku si pripomíname 250 rokov od jeho smrti. Bolo to na úsvite 16. októbra 1755, keď Gerardov pozemský život plný tajomstva lásky a Božej milosti sa ukončil, v povesti svätosti, ktorú potvrdila aj Cirkev. Pápež Pius X 11. decembra 1904 rehoľného brata Gerarda Majellu vyhlásil za svätého.

Pri príležitosti blížiacich sa jubileí - 100 rokov od kanonizácie a 250 rokov od smrti sv. Gerarda - v októbri 2004 bliahej pamäti pápež Ján Pavol II. vyhlásil Rok svätého Gerarda. 11. decembra 2004, v deň stého výročia svätorečenia sv. Gerarda Majellu, chrámy, v ktorých pôsobíme my redemptoristi, sa stali pútnickým miestom k cti sv. Gerarda, na príhovor ktorého sa aj dnes dejú zázraky.

Jednu skúsenosť s jeho príhovorom som zažil aj ja sám. Keď som bol asi pred troma rokmi na návšteve príbuzných v okrese Snina, dozvedel som sa o trápení, ktoré prežívali, keď mladý manželský pár čakal potomstvo, ale, žiaľ, došlo dvakrát k predčasnému pôrodu mŕtveho človiečika. V tom čase, keď som bol na spomínanej návšteve, znovu čakali potomstvo, vtedy som mal so sebou aj relikvie nášho spolubrata svätého Gerarda, ktoré som požičal matke v požehnanom stave a ona si ich hneď pripla na svoj odev. O niekoľko dní som tejto mladej mamičke poslal aj obrázok s modlitbou k Pánu Bohu na príhovor sv. Gerarda. Dobrotivý Pán neba a zeme, darca života, vypočul modlitby tejto mamičky a o niekoľko mesiacov šťastne prišiel na svet malý, zdravý chlapček, ktorému dali meno Samuel. Malý Samko je slniečkom v spomínanej rodine. Na našom Slovensku, ale aj na celom svete je veľa šťastných rodičov, ktorým Pán Boh požehnal potomstvo práve na príhovor sv. Gerarda.

Páter Tannoia po Gerardovej smrti napísal: „Brata Gerarda vzývajú zvlášť ako ochrancu matiek v ohrození života. Preto tam, kde je známy, má každá matka počas pôrodu pri sebe jeho obrázok a prosí o jeho ochranu.“ Preto 16. októbra, na sviatok svätca, je v okolí Neapola zvykom svätiť vreckovky s jeho obrazom a darovať ich nevestám ako svadobný dar.

Svätý Gerard aj teraz svojím príhovorom a ochranou dáva pocítiť, že i naďalej ostal s nami. Pán Boh sa ho pre jeho lásku a oddanosť tak veľmi obľúbil, že aj dnes mu „dovoľuje“ pomáhať nám. Hneď po jeho smrti sa akoby otvorila nekonečná reťaz zázrakov, ktoré sa udiali na jeho príhovor. Malé horské mestečko – Materdomini (Matka Pána), kde Gerard ukončil svoj pozemský život a kde sú dodnes uložené jeho telesné pozostatky, sa po jeho smrti začalo napĺňať množstvom pútnikov, ktorých je stále viac a viac.

Svätý Gerard je patrónom matiek v požehnanom stave a zároveň je patrónom dobrej spovede.

„Svätí prifahujú svätých“ - sú to slová, ktoré povedal blahej pamäti pápež Ján Pavol II. 16. júna 1999 počas apoštolskej cesty v svojej rodnej vlasti v Starom Saczi, keď vyhlásil blahoslavenú Kingu za svätú. Tak aj my prosme svätého Gerarda, aby aj nám vyprosil milosť, aby sme boli svätými.

Ján Jozef Oharčák, C.Ss.R.

Modlitba pre matky v požehnanom stave

Otče, viem, že sa o mňa staráš a rozumieš, ako sa cítim. Staral si sa o Máriu, Alžbetu, a teraz ťa ja prosím o tvoju opateru, aby skrze modlitby svätého Gerarda si mi pomohol.

Vždy si ma zahŕňal svojou láskou. Pomôž mi zahŕňať láskou tento nový život, ktorý denne vo mne rastie.

Prines moje dieťa na svetlo dňa a k vodám spásy.

Závisím od teba, Otče, teraz viac než kedykoľvek. Stoj pri mne blízko v dňoch, ktoré sú predo mnou. V akejkoľvek neistote, úzkosti a pochybnosti, nech ma tvoj Svätý Duch ochladí, občerství a uistí.

Prosím ťa o to skrze Ježiša Krista, tvojho Syna. Amen.

V úžase nad Božími dielami

Pripomínajúc si 250. výročie narodenia pre nebo našej zakladateľky Márie Celesty Crostarosovej nanovo stojíme v úžase nad Božími cestami, ktorými Boh viedol našu zakladateľku, nad spôsobmi realizácie diela, ktoré Boh vyhliadol a uskutočnil odpovedajúc na konkrétne potreby doby.

V našej rehoľnej rodine sme slávili jubilejný rok 250. výročia smrti matky Celesty, ktorého smer prežívania udával aj vyhlásený Rok Eucharistie. Osobnosť našej zakladateľky nie je veľmi známa širšej verejnosti. Možno aj toto krátke priblíženie jej osobnosti uľahčí jej cestu do vašich srdc a rozpáli v nich oheň lásky, ktorým ona sama milovala Boha.

Boh si ju povolal k životu v krásnom slnečnom talianskom meste Neapol 31. októbra 1696 ako desiate z dvanástich detí pobožnej šľachtickej rodiny Jozefa a Pauly Crostarosovcov. Hneď na druhý deň, na sviatok Všetkých svätých, ju pokrstili menom Júlia Marcela Santa. Z tejto početnej rodiny si Boh do svojej služby povolal 4 deti – Júliu s rehoľným menom Mária Celeste, jej staršiu sestru Uršuľu (obe boli redemptoristkami), brata Juraja (jezuitu) a Janu Rozáliu.

Aká bola jej cesta povolania? Jej spomienky svedčia o tom, že Boh si ju už v detstve vybral a obdaril veľkými milosťami. Predovšetkým ju učil žiť v svojej neustálej prítomnosti. Boh ju viedol a ona s oduševnením odpovedala na jeho lásku. Na príkaz spovedníka sa naučila charizmaticky písať. Sama milovala modlitbu a rozvíjala osobný duchovný život. Svoju túžbu úplne patriť Bohu s dovolením svojho spovedníka vyjadrila tým, že ako 17-ročná zložila sľub čistoty a v 19-tich rokoch mohla každodenne pristupovať k svätému prijímaniu.

Neskôr, v roku 1718, sa rozhodla vstúpiť do Karmelu a po jeho zrušení prešla do novootvoreného konzervatória sestier vizitiek v malebnom horskom mestečka Scala na pobreží Amalfi (blízko Neapola). Tu ešte ako novicka 25.4.1725 obdržala od Boha zjavenia pobádajúce ju do založenia nového inštitútu, ktorý by pripomínal svetu nekonečnú Božiu lásku k ľudom.

Rozhodujúce a základné udalosti na duchovnej ceste matky Celesty boli sprevádzané mystickými darmi a udiali sa vždy v súvislosti s Eucharistiu. Tak to bolo napríklad aj so zjavením regúl. Písala ich na príkaz Pána 40 dní postiac sa a stále po svätom prijímaní. Ako sama spomína, vnímala vtedy výnimočné sústredenie v Bohu, zdalo sa jej, akoby jej niekto diktoval slová a veľa doktorov vysvetľovalo, čo má napísať.

V júli 1725 boli reguly predstavené skupine neapolských teológov, ktorí ich aprobovali.

Zjavenia neboli hneď prijaté. Z poverenia miestneho biskupa bol do podrobnejšieho rozoznania tejto záležitosti menovaný horlivý neapolský misionár o. Alfonz de Liguori, neskôr zakladateľ redemptoristov. Po premodlení a preskúmaní vecí potvrdil, že je to Božie dielo. Vďaka nemu biskup uznal hodnovernosť zjavenia a 13.5.1731 vznikol v Scale nový rehoľný kontemplatívny inštitút, ktorý Svätá stolica v roku 1750 nazval Rehoľou Najsvätejšieho Vykupiteľa. Jeho poslaním je životom modlitby a lásky stávať sa živou pamiatkou Božej lásky, živou Eucharistiu. Pripomínať svetu nekonečnú lásku Boha k človekovi, lásku, ktorá sa nezastaví pred ničím, ani pred utrpením kríža. Toto má pripomínať aj naše tmavočervené rúcho.

Mária Celeste sa však netešila z nového inštitútu dlho. Pretože, bránila slobodu vlastného svedomia a hodnovernosť Bohom zjavených regúl, ktoré mali byť nadmieru pozmenené jej duchovným vodcom Falcoiom, musela odísť z kláštora v Scale a inde hľadať možnosť uskutočnenia misie, akú jej Boh zveril.

Po niekoľkých rokoch hľadania, počas ktorých pomáhala iným rehoľným spoločenstvám pri duchovnej obnove ich života, sa je podarilo v roku 1738 v meste Foggia založiť kláštor redemptoristiek.

Jej obetu lásky Boh spojil a tichučko zakončil na sviatok Povýšenia sv. Kríža v roku 1755. Ráno počas svätej omše prijala sväté prijímanie. V priebehu dňa pocítila veľkú slabosť a poprosila, aby zavolali spovedníka. Ten jej udelil sviatosť pomazania chorých a priniesol viatikum. Potom ho požiadala, aby jej prečítal umučenie Pána z Evanjelia sv. Jána. Pri slovách: „Consumatum est“ (dokonané je) pokojne zosnula. Boli asi tri hodiny popoludní. O mesiac a pol by dovŕšila 59. rok života. Sv. Gerard, ktorý bol blízkym priateľom matky Celesty a ktorého 250. výročie smrti si tiež pripomíname, v chvíli jej smrti vážne chorý povedal svojmu spolubratovi, ktorý ho opatroval: „Dnes vo Foggi odišla do neba matka Mária Celeste, aby sa tešila s Bohom.“

Tichým, skrytým životom v klauzúre dokončila svoju životnú Eucharistiu – vďakyvzdávanie a zotrvávanie v obetovaní. Dala Bohu k dispozícii celú svoju bytosť, svoje sily, schopnosti, poznanie, city a umožnila mu, aby ju premieňal, žil a pôsobil v nej ako v Márii. Eucharistia spája nebo so zemou. Nech aj toto dotýkanie sa neba v spoločenstve svätých dôvernejšie zjednotí naše srdcia s Bohom, so sebou navzájom vo vďakyvzdávaní Bohu za jeho lásku a dar Márie Celesty Crostarosovej.

redemptoristky zo Sačurova

ZAMYSLENIE

„Veď sme jeho dielo, stvorení v Kristovi Ježišovi pre dobré skutky, ktoré pripravil Boh, aby sme ich konali“ (Ef 2, 10).

Na jednom medzinárodnom stretnutí mládeže sa debatovalo o tom, ako najlepšie ohlasovať evanjelium. Mladí ľudia rozprávali o propagande, o literárnych možnostiach a o všetkom, na čo nám naše storočie poskytuje prostriedky. Do diskusie sa prihlásilo aj mladé dievča z Afriky a povedalo: „My neposielame do dedín, ktoré chceme získať pre evanjelium, papierové spisy, my tam posielame veriacu rodinu, aby obyvatelia dediny videli, ako vyzerá kresťanský život.“

Možno si povzdychneme, že takýchto ľudí je dnes málo. Usilujme sa, aby sme práve my medzi nich patrili. Veď všetci sme povolaní – a na to aj boli stvorení – aby sme svojim životom boli svetu soľou zeme (Mt 5, 13) a svetlom sveta (Mt 5, 14). Táto dôležitá úloha, ktorú nám dal náš Pán v Reči na vrchu je aj dôvodom, aby sme si uvedomili, že v tomto smere si musíme klásť vysoké ciele. Pán neváhal žiadať to od svojich učeníkov: „Predaj, čo máš... Potom príď a nasleduj ma!“ (Mt 19, 21). Preto je nutné brať vážne tieto Kristove požiadavky a byť naozajstným mestom postaveným na návrší (porov. Mt 5, 14).

* * *

„On z oboch urobil jedno a vo svojom tele zbúral medzi nimi múr rozdelenia, nepriateľstvo...“ (Ef 2, 14).

Pred rokmi išiel cez pšeničné pole západnej Kanady párik s malým synčekom. Mama si myslela, že chlapček ide s otcom a otec si myslel, že ide s mamou. Nešiel ani s jedným. Keď ho nemohli nájsť, zavolali si na pomoc ďalších ľudí, lebo sa prudko ochladzovalo. Ale ani po hodinách hľadania nebolo po ňom stopy. Potom ktosi navrhol: „Chyťme sa za ruky; začneme na jednom konci a spolu pokryjeme celé pole.“ Čoskoro zaznel výkrik: „Našiel som ho!“ Ale nanešťastie – bez života. Ako sa tak zhromaždili okolo stuhnutého telíčka, počuli zašepkať tie najsmutnejšie slová: „Keby sme sa len boli pochytali za ruky skôr, než bolo neskoro!“

Ježiš sa modlil za jednotu, lebo dielo nebude dokončené, kým sa nedáme dokopy! Toto vedomie núti všetkých kresťanov dosiahnuť prvotnú jednotu. Iba spoločná modlitba všetkých kresťanov pod krížom v spojení s Kristovou prosbou „aby všetci boli jedno“ (Jn 17, 21) spojí všetkých kresťanov s Kristom i medzi sebou.

-fd-

Ikona Panny Márie – spása všetkých kresťanov

Ikona nie je len jednoduchý obraz alebo dekorácia, ba ani ilustrácia Svätého písma, ale je to „teológia v obraze“ naviazaná na písomnú a ústnu cirkevnú tradíciu, ktorá bojuje proti pohanstvu a heréze. Je rečou, ktorú vypracovala Cirkev počas storočí. Je to umenie, ktoré učí o viere.

Ikona predstavuje svätú osobu nie v jej prirodzených proporciách, nie je naturalistickým portrétom, ale predstavuje ju v jej slávnej a nebeskej dimenzii. Je kultúrnym predmetom naviazaným na liturgiu. Je úzko zviazaná s evanjeliom a vždy zodpovedá nejakému sviatku slávenému v liturgii.

Ikona je kázňou, je skutočným vyznaním kresťanskej viery. Cirkev na svete sa modlí slovom a obrazom. Veľa cirkevných otcov, na Východe i na Západe, ako Ján Damascenský, sv. Gregor Veľký, sv. Bazil, sv. Paulin z Nole hovoria, že obraz pôsobí väčším dojmom a upúta viac pozornosti ako knihy. Hovoria, že maľby majú celkom didaktický charakter.

Nemožno pochybovať o tom, že Cirkev si od apoštolských čias ctila Pannu Máriu ako Božiu Matku. Táto skutočnosť je zrejmá zo spisov cirkevných otcov i zo starokresťanských monumentov. Jednako už v starokresťanskej dobe môžeme sledovať prvé počiatky mariánskej úcty k Panne Márii. Je to predovšetkým obraz sediacej Božej Matky s Ježiškom na rukách.

Autentický obraz Panny Márie z apoštolských čias nemáme, no legendárne správy uvádzajú, že viaceré obrazy, ktoré vznikli zázračným spôsobom, tzv. Theotokos Acheiropoiétony (obrazy Bohorodičky nezhotovené ľudskou rukou), zachovali skutočný vzhľad Panny Márie. Tieto správy pochádzajú z 8. až 9. storočia.

Známe sú tzv. Lukášové obrazy Panny Márie, kde legenda tvrdí, že sv. evanjelista Lukáš namaľoval Pannu Máriu. Údajný obraz Panny Márie, ktorý namaľoval sv. evanjelista Lukáš, sa nachádza v Santa Mária Maggiore v Ríme, v Bazilike sv. Petra. Lukášové obrazy Panny Márie sa spomínajú aj na iných miestach.

U sv. evanjelistu Lukáša nachádzame najviac správ o Panne Márii, a preto je správna domnienka o tom, že sv. Lukáš mal mimoriadny vzťah k Panne Márii. Vyzdvihol úctu Panny Márie pre spásu kresťanov v celých dejinách. Význam Bohorodičky v dejinách spásy sa prejavuje predovšetkým v tom, že ako matka Božieho Syna je pre nás neopísateľným príkladom a vzorom všetkých čností, ktoré pravý kresťan má mať. Práve mariánska úcta v Cirkvi bola od počiatku až do našich čias prameňom povznesenia duší, očistením, dôverou a výkvetom ozajstného bohumilého kresťanského života.

Panna Mária je pre všetkých kresťanov na svete Kráľovnou čistoty a vždy pravým vzorom pravej lásky. Druhý vatikánsky koncil vo svojej vieroučnej konštitúcii o Cirkvi, v kapitole o Panne Márii a Cirkvi píše: „Keď sa o nej káže a keď sa uctieva, privádza veriacich k svojmu Synovi a k jeho obete, ako aj k láske k otcovi.“ Panna Mária má teda iba jednu túžbu - privádzať všetkých k svojmu Synovi, pričiňovať sa o to, aby všetci kresťania sa stále viac a pravdivejšie podobali jej Synovi.

Kardinál J. Tomko hovorí, že Vatikánsky koncil tak potvrdzuje a schvaľuje starú cestu, ktorú mnohí odporúčajú ako najpriamejšiu a najrýchlejšiu, a to je cesta cez Máriu k Ježišovi. Ak chceme, aby sa aj náš život značne zmenil, zlepšil a viac sa podobal životu Krista, zoberme si k srdcu slová, ktoré povedala Panna Mária svadobčanom v Káne Galilejskej: „Urobte všetko, čo vám povie“ (Jn 2, 5). Tieto slová sú posledné slová Panny Márie, ktoré nám zaznamenáva evanjelium. Panna Mária tieto slová nehovorí rozkazovacím spôsobom, ale s materinskou nežnosťou a starostlivosťou, no súčasne jasne a presvedčivo: „Urobte všetko, čo vám povie môj Syn.“

Panna Mária je našou sprievodkyňou, a preto vykročme za ňou bez strachu ako dieťa za svojou matkou. Jej zverme s plnou dôverou celý náš život, svoju radosť, smútok, plány a svoje úmysly.

Peter Nemčík

Schopnosť milovať

Hovorí sa, že mariánske mesiace sú najkrajšími mesiacmi v roku. Preto sa toto obdobie spája aj so zvláštnou úctou k Matke Božej.

Raduj sa, Prečistá Panna. – Raduj sa, drahocenné žezlo Krista Kráľa. – Raduj sa, brána nebeská a ker nespáliteľný. – Raduj sa, svetlo celého sveta. – Raduj sa, radosť všetkých. – Raduj sa, spása veriacich. – Raduj sa, vládkyňa, orodovnica – a útočisko všetkých kresťanov. Takáto oslava Presvätej Bohorodičky znie aj v našich chrámoch.

Mária - jednoduché nazaretské dievča, ktoré si Boh vybral pre svoj plán. Mária, ktorá porodila Božieho Syna, Spasiteľa a Vykupiteľa našich duší. Vykupiteľa mojej a tvojej duše. Azda boli v našom živote chvíle, keď sme sa chceli podobať Márii. Milovať ako ona, žiť ako ona. No zisťujeme, že v dnešnej dobe sa nám to akosi nedarí. Mnohokrát sme nepokojní, mnohokrát zabúdame na svojich blízkych. Ba čo viac, mnohokrát sa nachádzame v takom stave, že si hovoríme: „Už nám niet pomoci.“ A práve v takejto chvíli nám Mária podáva svoju pomocnú ruku.

Prichádza ku každému z nás. Prichádza ku mne aj k tebe, ponúka nám svoju ochranu. Poďme k nej všetci a spolu s ňou volajme: „Velebí moja duša Pána a môj duch jasá v Bohu, mojom Spasiteľovi“ (Lk, 1, 46-47). Nás aj dnes chce Mária učiť, ako správne žiť, ako milovať jeden druhého. Ona je naša istota a naša nádej.

Pane, dávaš nám svoju Matku. Matku jednoduchej, nesebeckej a čistej lásky. Mária, obraciam sa k tebe, chcem ťa prosiť za mladých, dospelých aj starých ľudí. Vypros nám všetkým dar lásky. Vypros pre nás silu a poznanie, že lásku je možné žiť. Zverujem ti každého človeka do tvojej ochrany. Presvätá Bohorodička, nauč nás, že sa nedá milovať bez lásky k tvojmu synovi. Že sa nedá milovať bez prameňa lásky, ktorým je tvoj a náš Boh.

Jarka

slovo test

Otestujte si nezávazne svoje vedomosti. Odmenou vám bude poznanie neznámeho.

1. Kto môže krstiť?
2. Na koľko protopresspyterátov sa člení Košický apoštolský exarchát?
3. Kedy zoslal Ježiš Cirkvi Svätého Ducha?
4. Kto sú to anjeli?
5. Ako sa nazýva kniha, ktorá obsahuje životopisy svätých?
6. Čo je to liturgikon?
7. Ako sa volal predchodca pápeža Jána Pavla II.
8. Ako sa volá katedrála v Turíne, kde sa uchováva relikvia Najsv. Eucharistie
9. Spôsobuje používanie antikoncepcie potrat?
10. Kde začína Via Crucis v Jeruzaleme?

Odpovede: 1. Vysvätený duchovný, v súmej potrebe každý ľiovek; 2. 6; 3. 10. deň po svojom nanebovstúpení; 4. Duchovia, ktorí majú rozum a slobodnú vôľu, ale nemajú telo; 5. Synaxár; 6. Bohoslužobná kniha, ktorá obsahuje text liturgie; 7. Ján Pavol I.; 8. Corpus Christi; 9. V niektorom prípade áno - abortívna antikoncepcia; 10. V rímskej pevnosti Antónia.

DETSKÉ MIŠ-MAŠ
MIŠA a MAŠE

Aj ty rád dostávaš listy? Myslím také ozajstné listy.
Vravíš, že ti ešte žiaden poriadny nepríšiel?
Omyl!
Existuje jeden list, ktorý sa ponúka každému. Písal ho istý tvoj dobrý priateľ, pretože mu na tebe veľmi záleží. Pozná život a vie, že niekedy nie je ľahký. Preto ti v ňom ponúka svoju pomoc.

Blahoslavený, kto číta, aj tí, čo počúvajú slová proroctva a zachovávajú, čo je v ňom napísané, ... (Zjv 1,3)

Nie je list ako list. Súkromné listy píšeme svojim príbuzným a priateľom. Úradnými niečo vybavujeme. Aj v knihách nájdeme listy. A v jeseni obdivujeme farebnú nádheru listových kobercov. No možnože sú aj iné listy...

Staronová rozprávka alebo listové tajomstvá

Bol (je a bude) raz jeden Otec. A ten mal jediného Syna, s ktorým sa dohodol, že zachránia spolu svet a ľudí, čo v ňom žijú. O tomto svojom pláne chceli informovať celý svet. Rozhodli sa napísať list. Vyslali svojho Radcu, aby našiel schopných pisárov. On ich starostlivo vybral a list nadiktoval. Ale keďže bol ten list veľmi dôležitý a veľmi, veľmi dlhý, trvalo niekoľko storočí, kým ho dopísali. A potom... Čo bolo potom? Potom ho poslali ľuďom.
Aj tebe! Už si ho čítal?

- **V**ieš kto je tým Otcom, Synom a Radcom?
- **K**to boli pisári?
- **A**ko sa volá ten tajomný list?

Ak vieš odpovede na všetky otázky, nájdi ten list, otvor ho a čítaj.

(Svätá Trojica, Svätopisci, Svaté písmo)

Poznám jeden list ...

Milý naši rodičia
už sme si mislely, že vás nigdy nevydíme. Budeme sa ponahlať aby sme Vás čím skôr našli. Do Vjanoc to určite stihneme.
Váš Myšo a maša

Farebné listovanie v jeseni

Poznáš listy z našich stromov?

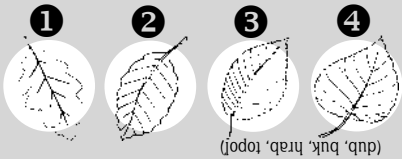

(dub, buk, hrab, topoľ)

Pre šikovných listárov

Urob si pestrofarebný strom.
Potrebuješ vylisované listy rôznej farby, veľký výkres alebo baliaci papier, hnedú fixu, lep.
Postup: Na papier si hnedou fixou nakresli veľký strom. Potom na korunu nalepuj vopred vylisované farebné listy z rozličných stromov. Hotový plagát si môžeš priesvitnou páskou prilepiť na dvere svojej detskej izby.
Ešte jeden tip! Ak nájdeš na plagáte vhodné miesto, môžeš tam fixou dopísať:

Všetky listy sú krásne, ale najkrajší je ten Boží.

Myšky píšu domov

Myšky boli celé bez seba z listu, ktorý im poslali rodičia. Rozhodli sa, že im hneď odpíšu. V liste však urobili niekoľko chýb. Pomôž im s opravou.

(18 chýb)

OSEMSMEROVKA

S	O	M	Š	A	P	B	L	U	D	A	H	S
H	E	P	T	E	E	N	P	I	D	N	D	A
R	CH	A	R	I	Z	M	A	O	E	U	I	B
O	R	S	L	E	A	E	L	V	S	N	Š	L
B	Á	CH	I	D	J	E	CH	O	R	O	B	A
N	M	A	A	O	A	O	E	I	T	B	L	D
Š	O	E	E	R	N	M	S	S	E	O	K	I
H	Á	L	Z	E	I	A	A	T	M	L	R	L
T	R	I	H	A	O	T	E	S	R	N	Í	E
T	S	I	L	B	U	L	A	F	K	A	Ž	J
E	I	R	E	E	Č	N	E	D	E	A	CH	N
T	G	T	K	CH	A	K	S	Á	L	Z	S	A
Ó	A	O	S	M	R	Ť	L	M	I	U	A	O
R	S	V	M	O	S	A	B	A	T	R	M	N
A	V	I	B	O	L	E	M	A	Á	K	R	O
S	L	O	L	U	R	I	N	S	N	I	A	K
Ľ	A	I	Ž	O	A	A	M	L	I	E	K	S
M	S	C	E	N	E	Ž	U	R	E	Á	Y	M

Legenda: ADAM, ALBA, ANJEL, BETEL, BLUD, BRAT, DAMASK, DUŠA, EDEN, EFEZ, ELIÁŠ, ENOCH, EZAU, EZECHIEL, GOMORA, HNEV, HRIECH, HROB, CHARITA, CHARIZMA, CHLAP, CHLIEB, CHRÁM, CHOROBA, INRI, IZRAEL, JOEL, KAIN, KOSA, KRÍŽ, KRST, LÁSKA, LIEK, LIST, LITÁNIE, LOTOR, MILOSTI, MRAKY, NAIM, OBETA, OMŠA, OSUD, PASCHA, POSOL, ROBOAM, RUŽENEC, SABAT, SÁRA, SILOE, SION, SKON, SMOLA, SMRŤ, STRACH, SUTANA, TÓRA, VLAS, ŽALM, ŽIAĽ, ŽULA.

Tajničku osemsmerovky tvorí 27 nevyškrtaných písmen. Autor: Marek Pataky.

ROZHLAS

Rádio Vatikán: FM 93,3 MHz; 05:25-05:40; 19:45-20:00 - slovensky; 05:10-05:25; 19:30-19:45 - česky

Rádio LUMEN

25.10. (utorok) od 20.30 – 22.00 hod. vám autori relácie **Duchovný obzor** ponúkajú možnosť oboznámiť sa so starozákonnými knihami Tobiáš, Judith, Ester. Hosťom relácie je riaditeľ katolíckeho biblického diela vo Svite Doc. Anton Tyrol. Moderuje Peter Holbička.

26.10. (streda) od 20.30 – 22.00 hod. vám moderátor Peter Holbička v relácii **Lupa** predstaví rímskokatolícku farnosť Banská Bystrica - Fončorda

29.10. (sobota) od 20.30 – 23.00 hod. v rámci relácie **Od ucha k duchu** budete mať možnosť spolu s moderátorom Petrom Holbičkom zažiť Mesiac s pápežom Benediktom.

POZVÁNKA

Horská dedinka **Lačnov** je už od roku 1991 pričlenená k obci Lipovce ako jej miestna časť. V dedine sa nachádza gréckokatolícky chrám zasvätený sv. archanjelovi Michalovi. Miestny občania a rodáci sa o túto cerkev vzorne starajú. Po duchovnej stránke je ešte stále, napriek malému počtu obyvateľov, živá. Sväté liturgie sú tu vysluhované otcom Jozefom Šoltýsom z renčišovskej farnosti.

Veľkou udalosťou Lačnova bola a je odpustová slávnosť. V tomto roku sa uskutoční **6. novembra o 10.30 hod.** Veriaci z Lačnova vás rodákov, pútnikov z okolitých obcí Renčišov, Vysoká, Nižný a Vyšný Slavkov, Lipovce a Šindlár, ako aj vo vzdialených miest Sačurov a Prešov týmto na oslavu nášho patróna sv. archanjela Michala úprimne a s radosťou pozývajú. Príďte duševne aj telesne pookriať do prekrásneho horského prostredia na rozhraní pohorí Bachureň a Branisko.

Ing. Jozef Štec

Sv. Bazil Veľký: „Zlo stojí nielen proti dobru, ...“

Pomôcky: SPL, ABÚ, Toay	Stará ŠPZ Brna	1. časť tajničky	Namastila	Zvrat	Krém	Otázka na kvalitu	Značka lutécia	Ajatín, po česky	2. časť tajničky	Podnik na výrobu liečiv
Lutovala si										
Vyslovujem po slabikách										
Nekole							Ázijská rozhl. únia / Snívajú			
slovo	Gobelín / Zem obklopená vodou					Ston / Stopuj				
Opotrebiť jazdou, po česky					Pohni sa / Športové náradie					
Programovací jazyk				Litovská pieseň / Argentínske mesto						Česká hora
Strácala								Ministerstvo obrany / Sibírsky kozorožec		
Umelá reč			Východ, po nemecky / Stará ŠPZ Loun				Smola / Osobné zámeno			
Presskúšame na tlak										
Previnenia					Syn Izáka a Rebeky					

SPOLOK SVÄTÝCH CYRILA A METODA

Štedré srdcia

Členovia spolku z Humenného 310 Sk, bohuznámy z Michaloviec 1000 Sk, MUDr. Mikuláš a Nadežda Halkovci z USA 2240 Sk, Ľudmila Rosembergová z Janovej Lehoty 120 Sk, Jozef Repko z Humenného 80 Sk

Upozornenie

Prosíme jednotlivcov i farské úrady, aby si skontrolovali platenie členského príspevku za ostatné tri roky. V prípade dlhodobého neplatenia členského budeme musieť v súlade so stanovami spolku takýchto neplatičov z členskej základne vyškrtnúť.

Ďakujeme za porozumenie.

Maľovanie interiérov chrámov, obnova fasád, reštaurovanie oltárov, ikonostasov, obrazov, sôch a zlátenie. Oprava a ladenie organov. Pokrývanie striech a veží. Ponúkame zľavu, stopercentnú kvalitu a dlhoročnú záruku.
Tel.: 035/ 659 31 39, 0905 – 389 162; www.reart.szm.sk
INZERCIA

Utorok 1. 11. – Svätí divotvorcovia a nezištníci Kozma a Damián. Blažený hieromučeník Teodor, mukačevský biskup. Liturgické rúcho svetlé. Predobrazujúce antífóny. Menlivé časti nezištníkom Kozmovi a Damiánovi a hieromučeníkovi Teodorovi. Hebr 4, 14-16; 5, 1-6, zač. 311; Lk 12, 32-40, zač. 67; 1 Kor 12, 27-31; 13, 1-8, zač. 153; Mt 10, 1.5-8, zač. 34.

Streda 2. 11. – Svätí mučenící Akidyn, Pegasios, Aftonios, Elpidéfor a Anempodist. Pamiatka zosnulých. Liturgické rúcho tmavé. Každodenné antífóny. Menlivé časti zo služby za zosnulých. 2 Sol 2, 1-12, zač. 275; Lk 12, 48-59, zač. 69; 2 Kor 5, 1-10, zač. 178; Jn 6, 35-39, zač. 21.

Štvrtok 3. 11. – Svätí mučenící biskup Akepsimas, presbyter Jozef a diakon Aitalas. Založenie Chrámu svätého veľkomučeníka Juraja v Lyde, kde je uložené jeho úctyhodné telo. Liturgické rúcho svetlé. Každodenné antífóny. Menlivé časti zo štvrtka. 2 Sol 2, 13-17; 3, 1-5, zač. 276; Lk 13, 1-9, zač. 70.

Piatok 4. 11. – Náš prepodobný otec Joannikios Veľký. Svätí mučenící Nikander, myrský biskup, a Hermaios, presbyter. Liturgické rúcho pôstnej farby. Každodenné antífóny. Menlivé časti z piatka. 2 Sol 3, 6-18, zač. 277; Lk 13, 31-35, zač. 73.

Sobota 5. 11. – Svätí mučenící Galaktión a Epistéma. Liturgické rúcho svetlé. Každodenné antífóny. Menlivé časti zo soboty. Gal 1, 3-10, zač. 199; Lk 9, 37-43, zač. 46.

Nedeľa 6. 11 – Dvadsiata piata nedeľa po Päťdesiatnici. Náš otec svätý Pavol Vyznávač, konštantínopolský arcibiskup. Radový hlas je ôsmy, evanjelium na utierni je tretie. Liturgické rúcho svetlé. Predobrazujúce antífóny. Menlivé časti z 8. hlasu. Ef 4, 1-6, zač. 224; Lk 10, 25-37, zač. 53.

Pondelok 7. 11. – Tridsiatí traja svätí mučenící z Melitíny. Náš prepodobný otec Lazár Divotvorca, ktorý sa postil na vrchu Gelasion. Liturgické rúcho svetlé. Každodenné antífóny. Menlivé časti z pondelka. 1 Tim 1, 1-7, zač. 278; Lk 14, 12-15, zač. 75.

Utorok 8. 11. – Zhromaždenie k veľvojvodcovi Michalovi a ďalším beztelesným mocnostiam. Liturgické rúcho svetlé. Predobrazujúce antífóny. Menlivé časti archanjelovi Michalovi. Hebr 2, 2-10, zač. 305; Lk 10, 16-21, zač. 51.

Streda 9. 11. – Naša prepodobná matka Matróna. Prepodobná Teoktista z ostrova Lesbos. Liturgické rúcho pôstnej farby. Každodenné antífóny. Menlivé časti zo stredy. 1 Tim 1, 18-20; 2, 8-15, zač. 281; Lk 15, 1-10, zač. 78.

Štvrtok 10. 11. – Svätí apoštoli Erast, Olympas, Rodión a spoločnící. Liturgické rúcho svetlé. Každodenné antífóny. Menlivé časti zo štvrtka. 1 Tim 3, 1-13, zač. 283; Lk 16, 1-9, zač. 80.

Piatok 11. 11. – Svätí mučenící Ménas, Viktor a Vincent. Náš prepodobný otec a vyznávač Teodor Studitský. Liturgické rúcho pôstnej farby. Každodenné antífóny. Menlivé časti z piatka. 1 Tim 4, 4-8, zač. 285; Lk 16, 15-18; 17, 1-4, zač. 82.

Sobota 12. 11. – Náš otec svätý Ján Milosrdný, alexandrijský patriarcha. Prepodobný otec Níl. Svätý hieromučeník Jozafát, polocký arcibiskup. Liturgické rúcho červené. Predobrazujúce antífóny. Menlivé časti hieromučeníkovi Jozafátovi. Hebr 4, 14-16; 5, 1-10, zač. 311; Jn 10, 9-16, zač. 36.

Nedeľa 13. 11. – Dvadsiata šiesta nedeľa po Päťdesiatnici. Náš otec svätý Ján Zlatoústy, konštantínopolský arcibiskup. Radový hlas je prvý, evanjelium na utierni je štvrté. Liturgické rúcho svetlé. Predobrazujúce antífóny. Tropár z 1. hlasu a sv. Jánovi Zlatoústemu. Kondák z hlasu a sv. Jánovi Zlatoústemu. Prokimen, aleluja a pričasten z hlasu a sv. Jánovi Zlatoústemu. Ef 5, 9-19, zač. 229; Lk 12, 16-21, zač. 66; Hebr 7, 26-28; 8, 1-2, zač. 318; Jn 10, 9-16, zač. 36.

Pondelok 14. 11. – Svätý a všechválny apoštol Filip. Liturgické rúcho svetlé. Predobrazujúce antífóny. Menlivé časti Filipovi. 1 Tim 5, 1-10, zač. 285; Lk 17, 20-25, zač. 86; 1 Kor 4, 9-16, zač. 131; Jn 1, 43-51, zač. 5.

Utorok 15. 11. – Svätí mučenící a vyznávači Gurias, Samónas a Habib. Začiatok pôstu pred narodením Pána – Filipovka. Trvá do dňa Narodenia Pána. Vo všedné dni Filipovky je liturgické rúcho pôstnej farby. Každodenné antífóny. Menlivé časti z utorka. 1 Tim 5, 11-21, zač. 286; Lk 17, 26-37, zač. 87.

Streda 16. 11. – Svätý apoštol a evanjelista Matúš. Liturgické rúcho svetlé. Predobrazujúce antífóny. Menlivé časti apoštolovi Matúšovi. 1 Tim 5, 22-25; 6, 1-11, zač. 287; Lk 18, 15-17, 26-30, zač. 90; 1 Kor 4, 9-16, zač. 131; Mt 9, 9-13, zač. 30.

Štvrtok 17. 11. – Náš otec svätý Gregor Divotvorca, neocézarejský biskup. Liturgické rúcho pôstnej farby. Každodenné antífóny. Menlivé časti zo štvrtka. 1 Tim 6; 17-21, zač. 289; Lk 18, 31-34, zač. 92

Piatok 18. 11. – Svätí mučenící Platón a Roman. Liturgické rúcho pôstnej farby. Každodenné antífóny. Menlivé časti z piatka. 2 Tim 1, 1-2; 8-18, zač. 290; Lk 19, 12-28, zač. 95.

Sobota 19. 11. – Svätý prorok Abdiáš. Svätý mučeník Barlaam. Liturgické rúcho pôstnej farby. Každodenné antífóny. Menlivé časti zo soboty. Gal 5, 22-26; 6, 1-2, zač. 213; Lk 10, 19-21, zač. 51.

Nedeľa 20. 11. – Nedeľa Krista Kráľa. Dvadsiata siedma nedeľa po Päťdesiatnici. Predprazdenstvo Vstupu Presvätej Bohorodičky do chrámu. Blažená Jozafáta Hordaševská, spoluzakladateľka sestier služobníc. Liturgické rúcho svetlé. Antífóny z nedele Krista Kráľa. Menlivé časti z nedele Krista Kráľa. Myrovanie. Kol 1, 12-20, zač. 251; Jn 18, 33-37, zač. 59.

Pondelok 21. 11. – Vstup našej Presvätej Vládkyne, Bohorodičky Márie, vždy Panny, do chrámu. Liturgické rúcho svetlé – modré. Predobrazujúce antífóny. Menlivé časti zo Vstupu Bohorodičky do chrámu. Hebr 9, 1-7, zač. 320; Lk 10, 38-42; 11, 27-28, zač. 54.

Utorok 22. 11. – Svätý apoštol Filemon a spoločníci. Do 25. 11. sú menlivé časti takto: Predobrazujúce antífóny. Menlivé časti zo Vstupu Bohorodičky do chrámu. Liturgické rúcho svetlé – modré. 2 Tim 3, 16-17; 4, 1-4, zač. 297; Lk 19, 45-48, zač. 98.

Streda 23. 11. – Naši otcovia svätí Amfilochios, ikonijský biskup, a Gregor, akragantský biskup. 2 Tim 4, 9-22, zač. 299; Lk 20, 1-8, zač. 99.

Štvrtok 24. 11. – Svätá veľkomučenica Katarína. A svätý veľkomučeník Merkúr. Tit 1, 5-14, zač. 300; Lk 20, 9-18, zač. 100.

Piatok 25. 11. – Naši otcovia, hieromučeník sv. Kliment, rímsky pápež, a svätý Peter, alexandrijský biskup. V tento deň sa zakončuje sviatok Vstupu Presvätej Bohorodičky. Tit 1, 15-16; 2, 1-10, zač. 301; Lk 20, 19-26, zač. 101.

Sobota 26. 11. – Náš prepodobný otec Alypios Stĺpník. Posvätenie Chrámu svätého veľkomučeníka Juraja, ktorý je v Kyjeve pred bránami svätej Sofie. Liturgické rúcho pôstnej farby. Každodenné antífóny. Menlivé časti zo soboty. Ef 1, 16-23, zač. 218; Lk 12, 32-40, zač. 67.

Nedeľa 27. 11. – Dvadsiata ôsma nedeľa po Päťdesiatnici. Svätý mučeník Jakub Perzský. Radový hlas je tretí, evanjelium na utierni je šieste. Liturgické rúcho svetlé. Predobrazujúce antífóny. Menlivé časti z 3. hlasu. Kol 3, 12-16, zač. 258; Lk 18, 18-27, zač. 91.

Pondelok 28. 11. – Prepodobný mučeník Štefan Nový. Liturgické rúcho pôstnej farby. Každodenné antífóny. Menlivé časti z pondelka. Hebr 3, 5-11; 17-19, zač. 308; Lk 20, 27-44, zač. 102.

Utorok 29. 11. – Svätý mučeník Paramon. Svätý mučeník Filumen. Liturgické rúcho pôstnej farby. Každodenné antífóny. Menlivé časti z utorka. Hebr 4, 1-13, zač. 310; Lk 21, 37-38; 22, 1-8, zač. 106.

Streda 30. 11. – Svätý a všechválny apoštol Andrej Prvopovolaný. Liturgické rúcho svetlé. Predobrazujúce antífóny. Menlivé časti apoštolovi Andrejovi. Hebr 5, 11-14; 6, 1-8, zač. 312; Lk 21, 5-7; 10-11; 20-24, zač. 104; 1 Kor 4, 9-16, zač. 131; Jn 1, 35-51, zač. 4.

Vojtech Boháč

INZERCIA

Výročia kňazov

Pavol Chanáth, st., 10.11.1950 – 55 rokov života.
Oslávencovi vyprosujeme veľa Božích milostí a prajeme všetko najlepšie na mnohaja a blahaja lita!
redakcia

Blahoželania

18. októbra 2005 oslávi **Mária Bakajsová** z Rakovca nad Ondavou svoje životné jubileum, 60 rokov.
Milá naša Marienka!
Ďakujeme ti, že si, že nám vytváraš pokoj a pohodu domova, že sa s veľkou trpezlivosťou a láskou staráš o našu mamu, že si tou najlepšou a najúžasnejšou tetou na svete! Prajeme ti, nech všetky tvoje kroky riadi Pán, nech ťa požehná a obdaruje zdravím, pokojom a láskou, nech ťa vyzbrojí trpezlivosťou a stojí pri tebe každý deň tvojho života. Nech tvoja patrónka Mária, ktorej meno nosíš, za teba oroduje a vezme pod svoj ochranný plášť!
Mnoho rokov, šťastných rokov vyprosujú mama, bratia a švagriné, synovia Martin a Lukáš, netere Emília a Martina s rodinou.

Každý deň je príležitosťou tešiť sa z nového rána, venovať úsmev, radu, pomoc i vďaku.
Dňa 29. októbra sa náš duchovný otec a správca farnosti Lastovce ThLic. **Marek Jeník** dožíva krásneho jubilea - 30 rokov svojho života. Chceme sa poďakovať nebeskému Otcovi za pastiera, ktorý svojou veľkou láskou a obetavosťou sa nám celý rozdáva a venuje nám svoj čas. Svojím životom ste pre nás veľkým príkladom. Vaše slová nás napĺňajú duchovným šťastím a pokojom. Do ďalších rokov vášho života vám vyprosujeme, nech vás Ježiš Kristus posilňuje, Svätý Duch osvecuje a Presvätá Bohorodička navždy ochraňuje.
Nezabúdame ani na vašu milú manželku, ktorá dňa 15. novembra oslávi svoje krásne jubileum.
Obom vám vyprosujeme Božie požehnanie, pevné zdravie a hojnosť Božích milostí.

veriaci z Lastoviec a Michalian
Mnohaja i blahaja lita!

Poďakovanie

Drahý **o. Ján Maďoran**. My, veriaci z Telgártu, chceme vám za srdca poďakovať za vašu obetavosť, láskavosť a vždy ochotu, ktorú ste nám prejavovali počas dlhých a krásnych 15 rokov vo farnosti Telgárt a Vernár. Príkladne a obetavo ste sa starali o našich chorých a boli ste pre nich veľkým posilnením v ich kríži. Vaše živé slová, ktorými ste nás povzbudzovali v chráme, si uchováme v našich srdciach a mysliach. Zvlášť chceme poďakovať za vašu výbornú organizačnú prácu, veľké úsilie a fyzickú námahu, ktorú ste vynaložili pri stavbe novej farskej budovy. Boli ste naším dobrým duchovným pastierom, ktorý dbal na to, aby sme nezablúdili a zotrvali v našej viere, a veľkou oporou a potechou v našom trápení.
S láskou a úprimnou prosbou vám do ďalších rokov v novej farnosti vyprosujeme veľa zdravia, milostí, síl, Božieho požehnania, nech vás Boh odmení darom Svätého Ducha a Presvätá Bohorodička ochraňuje vás aj vašu rodinu.

veriaci z Telgártu

Spomienky na Svätú zem IX.

Piatok 19. marca 2004. Posledný deň našej púte po Svätej zemi. V ten deň je v západnom obrade a v civilnom kalendári sv. Jozefa. Bolo veľmi milé, že práve v jeho deň, a to dokonca v Betleheme, sme mohli sláviť svätú liturgiu v Chráme sv. Jozefa v rovnomennom pútnickom dome, kde sme boli po celý čas ubytovaní.

Spomínam si, že v krátkom príhovore, ktorý som tu mohol predniesť, som zdôraznil veľkú poslušnosť sv. Jozefa voči Bohu, voči Božiemu slovu. Povedal som, že takých otcov, a vôbec rodičov, potrebujú naše kresťanské rodiny. Poslušných Bohu na slovo. Aký vnímavý bol sv. Jozef na všetko to, čo mu Boh hovoril. „Prosme ho, aby nám vyprosil milosť byť vnímavými na to, čo nám chce Boh v našom živote povedať, aj na to, čo nám chcel povedať cez naše putovanie po Svätej zemi.“ Po svätej liturgii sme v Betleheme navštívili Jaskyňu mlieka. Je to miesto, kde sa, podľa zbožnej tradície, pri úteku do Egypta zastavili Jozef a Panna Mária, aby mohla nadojčiť dieťa – malého Ježiška, čo pred útekom v zhone nemohla. Tu jej vraj spadla kvapka mlieka na skalu, ktorá zbelela. Je tu chrám, v ktorom je skutočne biela skala, aj keď v súčasnosti už začmudená od sviečok. Pre pútnikov je to veľmi vzácne a vyhľadávané miesto. Prichádzajú tu predovšetkým ženy a manželské páry, ktoré nemôžu mať deti. Mnohí si tu už vyprosili dieťa. A to nielen kresťania. Prichádzajú tu aj moslimské ženy. Boli sme aj v miestnosti, v ktorej je množstvo fotografií a listov z celého sveta, aj zo Slovenska. Mnohí manželia v nich ďakujú za požehnanie, že sa im narodilo dieťa. Je to naozaj veľmi milé miesto.

V Jeruzaleme naša púť vyvrcholila modlitbou krížovej cesty a návštevou Baziliky Božieho hrobu. Krížovú cestu sme sa modlili idúc po úzkych a preplnených uličkách Starého mesta, kde sa vo veľkom obchoduje a kde je veľký hluk a zhon. Obchodníci vás pozývajú do vnútra svojich malých obchodíkov, aby ste si niečo kúpili. Keď vojdete dovnútra, najprv vám povedia vysokú cenu, aby kupujúci mohol zjednávať. To jednoducho patrí k týmto obchodíkom. Inác by to nemalo také čaro... My sme sa však chceli modliť. Je to úplne iná krížová cesta ako doma v chráme, aj keď má tie isté zastavenia. Pútnik si tu môže uvedomiť, že aj za čias Ježiša Krista sa ľudia ponáhľali za svojimi obchodmi, že mali svoje starosti alebo radosti a Ježiš bol pre nich v podstate okrajovou záležitosťou, alebo aj úplne bezvýznamnou... Nezaujímal ich, a ak, tak pre niečo iné ako jeho posolstvo a spásne dielo. Ľudia v týchto uličkách si už dávno zvykli na množstvo kresťanských pútnikov, ktorí sa tu modlia krížovú cestu. Niektorí do vás drgajú, iní ustúpia, ďalší na vás zapozerajú, iní sa možno v duchu posmievajú alebo si vás vôbec nevšímajú... Ste im ukradnutí. Povedzte, nie je to do určitej miery obraz tohto sveta, ktorému je Kristovo posolstvo ukradnuté? Alebo dokonca obraz nás kresťanov, ktorí Kristovi tiež nedovolíme, aby v nás mohol konať svoje dielo? Aby nás mohol urobiť novými ľuďmi, ktorí budú milovať v rozmere kríža?

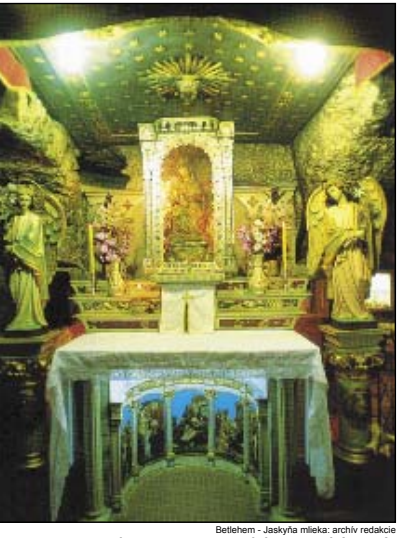

Betlehem - Jaskyňa mlieka: archív redakcie

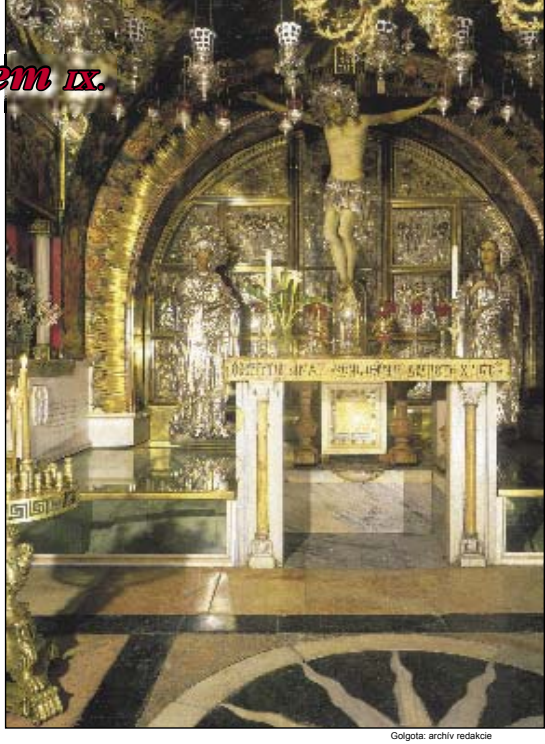

Golgota: archív redakcie

Krížová cesta sa vinie od miesta, kde stála rozsiahla pevnosť Antonia, kde bol Ježiš odsúdený. Bolo to sídlo rímskej posádky. Odtiaľ rímski vojaci dohliadali na zhromaždenia Židov na chrámovom priestranstve. Bola to nielen pevnosť, ale aj väzenie a palác zároveň. V tejto lokalite sa nachádza Kaplnka bičovania a Kaplnka odsúdenia. Pobožnosť krížovej cesty sa predmodlieval vladyka Ján. Niektoré zastavenia sú priamo na ulici, iné v malých kaplnkách, kam sa vojde skupina pútnikov.

Koniec krížovej cesty je v Bazilike Božieho hrobu alebo, ako hovoria východní kresťania, v Chráme vzkriesenia. Ten na mňa úžasne zapôsobil. Je to iná stavba chrámu, ako sme zvyknutí vidieť u nás. Je veľmi rozsiahla a členitá. Prvá kresťanská bazilika tu stála už v 4. storočí zásluhou sv. Heleny, matky cisára Konštantína Veľkého, ktorá našla Kristov kríž. Podľa tradície kresťanskej Jeruzalemskej obce sa tu však bohoslužby konali už v roku 66. Bazilika je postavená na Golgote.

Hneď po vstupe do baziliky sme po schodoch vystúpili na miesto ukrižovania – k päte Kristovho kríža. Každý tu zotrval v dlhej tichej modlitbe. Veď tu sme boli vykúpení. Počas našej púte nebolo v Svätej zemi veľa pútnikov, a tak sme mohli všade zotrvať tak dlho, ako sme chceli a ako nám dovoľoval náš program. Tí, ktorí už v Svätej zemi boli, vraveli, že to tak stále nie je. Že sú obdobia, keď jednotlivé púte čakajú v radoch, kým sa uvoľní to - ktoré pútnické miesto.

Keď píšem tieto riadky, je práve poprazdenstvo sviatku Povýšenia svätého Kríža. V čase púte bol práve týždeň po Krížupoklonnej nedeli. Aj vtedy som uvažoval, aj teraz uvažujem o kríži. Kristov kríž je radostnou zvesťou pre život človeka. Podľa cirkevných otcov je tým stromom života, ktorý bol zasadený v raji. V liturgii sa téma kríža nerozvíja v zmysle utrpenia, ale víťazstva a radosti. Kríž je nazvaný stromom nesmrteľnosti, stromom, ktorý je Bohom v raji štepený... a my máme účasť na jeho plodoch.

Ľubomír Petrík

Pokračovanie nabudúce